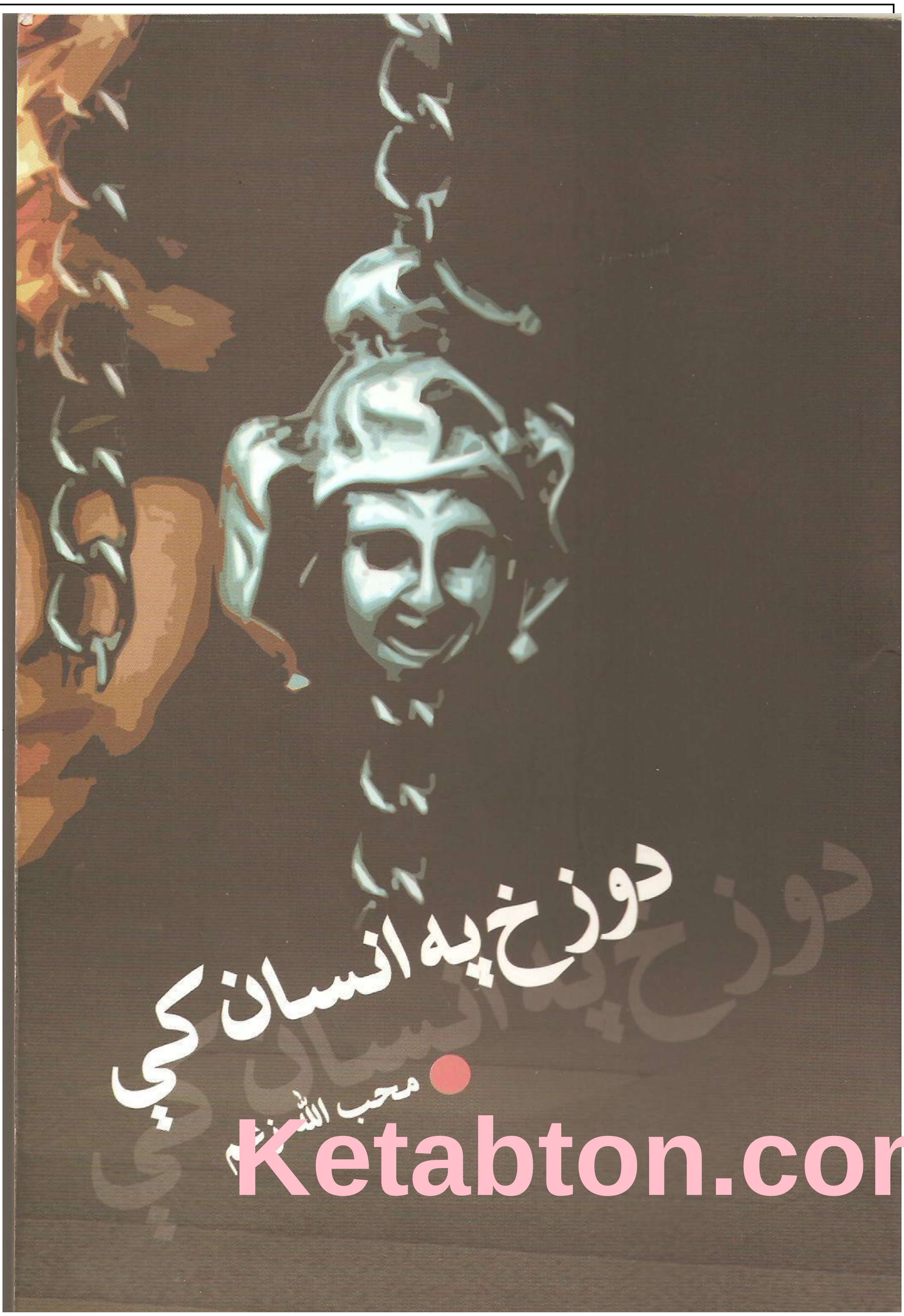

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوزخ په انسان کې

د لنډو کيسو ټولګه

ليکوال: محب الله زغم

خپرندوی: د افغانستان قلم ټولنه ۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځانمرګی

_ ډاکتر صایب ! هله تلوار وکه،

_ اوهو حاجي ملا صایب! خیریت خو به وي؟

_ خبره له خیریت نه تېره ده. کوچنیان مې درته راوستلي. هله ژر کوه چې مري.

ډاکتر حاجي ملا سره په بېړه روان شو. ناروغه په یوې بړستن کې ننغاړل شوې د کتنځي پر غولي پرته وه. ناروغه یې د حاجي ملا او د هغه د مور په مرسته پر مېز پورته کړه. د هغې رنګ تک سپین اوښتی و. سترګې یې پټې وې. خبرې یې نه شوای کولی. د شونډو سره یې ورک وو. ورو ورو یې سا کښله. ګوندي د سا ایستلو توان یې هم نه درلود.

ډاکتر د هغې نبض او فشار وکوت خپل ستاتسکوپ یې د هغې پر سینه دې خوا هاخوا وګرځاوه. لابراتوار والا یې مرستې ته وروباله او ورته ویې ویل: مریضه ډېره کمخونه ده. نه نبض لري، نه فشار. ته یې وینه واخله. هیموګلوبین یې وګوره. زه به ورته یو پلازما سیروم ولګوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لابراتوار والا په ډېرې سختۍ سره د ناروغې په يوه لاس کې يـو رګ پيدا کړ. پلاستيکي ستن يې ورولګوله. په بمبه کـې يـې نيمـه سي سي وينـه ترېنـه واخيسـته. ډاکـتر ورتـه سـيروم ولګـاوه. څـو پيچکارۍ يې هم ورګډې کړې.

ډاکتر وپوښتل:

ـ حاجي ملا صايب په دې باندې څه شوي دي؟ دا خو له وينو بيخي خلاصه ده.

ـ داسې ده چې وړمه ورځ نه، لات وړمه ورځ يـې کـوچنی پيـدا سو. بيا يې وينه نه ګيرېدله. وينه دغسې ترېنـه تللـه. برايـي بيـا د نمونې يوه ټوټه شېوه سوه. اوس يې وينه ګير سوې خو دا يـې هـم له پښو غورځولې ده.

ـ نو ولې دې وختي نه راوستله؟

ـ ما وې خدای به ښه کړي.

ـ داسې کارونه کوئ. مريض چې ښه لـه کـاره وباسـئ بيـا يـې ډاکتر ته بيايئ.

په دې وخت کې لابراتوار والا کاغذ په لاس راغی او ويې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ هیموګلوبین یې درې ګرامه دي.

ـ هو ما هم همداسې اټکل کړی و چې همدومره به وي.

حاجي ملا وپوښتل: ایموګولبین څه شی دی؟

ـ د وینې ډېره مهمه برخه ده. سړی په همدې بانـدې ژونـدی وي. درې ګرامه خو ډېر کم دي.

ـ نو څومره باید وي؟

ـ تر دوولسو پورته.

ـاوس یې نو چاره څه ده؟

ـ بله چاره نه لري. چاره یې بس دا ده چې وینه ورته ورکړئ.

ـ څوک؟ زه؟

ـ ته یا بل څوک. د هر چا وینه چې ورسره سازه شي.

ـ زه خو وینه نسم ورکولی. ورم کال ټپـي سـوی وم. ډېـره وینـه رانه تللې وه. اوس هم مریض یم.

ـ ته د ورم کال خبره اوس کوې؟ اول خـو سـتا وینـه بـه دومـره وخت کې بېرته پوره شوې وي او بیا مور چې له هر چا وینـه اخلـو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول یې ښه معاینه کوو چې کومه ناروغي ونه لري یا تر وینه اخیستل ورته تاوان ونه کړي.

د حاجي ملا مور هم په دې خبرو ځان ورګډ کړ: نه، نه ډاکتر صایب! پام کوه چې زما د زوی وینه وانخلې.

ـ ولې مورې دا نو کوم تاوان لري؟

ـ څنګه تاوان نه لري؟ دا د پوچیو وخت وګوره او وینه اخیستل وګوره.

ـ ګوره ادې ورته هېڅ تاوان نه لري. وینه یې ببرته په دریو میاشتو کې پوره کېږي. که داسې ونه کړو مریضه مو مري.

ـ مړه دې سي د ښځو نو څه کمی ده. بله به ورته وغواړم.

په دې وخت کې عبدالهادی هم راورسېد، د ناروغې ورور. ښه دنګ، ښکلی، ښایستوکی ځوان و. سپین مخ، نری ږیره، نري برېتونه، په رنجو تورې سترګې. د سپین پاج لنګوټې ورسره ډېر خوند کاوه. کلاشینکوف یې پر اوږه و. د مرمیو څو ججوري یې په پرتله کې پراته وو. هغه له نورو طالبانو سره د کجکي په کمربند کې پروت و. اوس هم له خط نه راغلی و. له ډاکتر نه یې وپوښتل: خور مې څنګه ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ وضع يې ډېره خرابه ده. همدا اوس مې حاجي ملا ته همدا خبره کوله چې بايد يــو يا دوه کسان خامخا خپله ويــنه ورته ورکي خو حاجي ملا درگرده لگيا دی چې زه خو وينـه نـه ورکـوم. څه ښه شو چې ته راغلې.

ـ نو زه به څه وکم؟

ـ وينه به ورکې. نور نو څه؟

ـ زه؟ نه ډاکتر صايب! هر څومره پيسې چې لگېږي، ورکوم يې خو وينه نه ورکوم.

ـ دا د پيسو کار نه دی. وينه خو کومه دوا نه ده چې په پيسو يې واخلو.

ـ وينه به د بل چا نه واخلو، پيسې به ورته ورکړو.

ـ په دې کلي کې به څوک پيدا شي چې خپله وينه ورکړي؟ ستا چې خپله خور ده، په کيسه کې يې نه يې نو بل يې څه پروا کوي؟

ـ زه يې نه سم ورکولی.

ـ ولې؟ گوره خور به دې مړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ مرگ او ژوند د خدای له طرفه وي.

ـ بېشکه. خو موږ هم باید خپل بنده‌گي کوښښ وکو.

ـ د چا چې وخت پوره وي. زما او ستا په کوښښ هم څه نه کېږي.

ـ ته څه خبر یې چې د دې وخت به پوره وي که نه؟

ـ که وخت یې نه وي پوره، بې له وینو هم ژوندۍ پاتې کېږي.

ـ ته ولې دومره ډارېږې؟ هلته طالبانو سره خط کې پروت یې. شپه ورځ دربانديې د مرمیو باران وي. که هلته ولګېږې نو پوهېږې چې څومره وینه به درنه لاړه شي؟

ـ هلته مې چې هر څومره وینه وبهېږي، هغونه اجر لري.

ـ نو یو څوک د مرگ نه ژغورل اجر نه لري؟

ـ ما درته وویل چې مرگ او ژوند د خدای په لاس کې دي. زه او ته نه څوک وژلی سو او نه یې بچ کولی سو.

ـ ترجمه دې ویلې ده؟

ـ خود مې ویلې. تا غوندې خو مې د کفر مکتوبونه نه دي ویلي. پوره اوه کاله مې مدرسه کې سبقان ویلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ ښه نو د دې ایت ترجمه راته ووایه چې فرمایي:

و من احیاها فکانما احیا الناس جمیعا

ـمعنا يې دا ده: او چا چې ژوندی کړ یو نفس، لکه ژوندی کړی يې چې ټول عالم وي.

ـ ښه نو دا کار اجر لري، که نه؟

ـ ته دې خپله ډاکتري کوه. ستا سر په دې خبرو نه خلاصیږي. دغه ایت په قران کې فقط یو ځل راغلی خو د جهاد په باب تر سلو زیات ایتونه سته.

ډاکتر غوښتل چې ځواب يې ورکړي چې د حاجي ملا مور ناري کړې: هله ژر کوځ. دلته راسئ.

درې واړه په منډه کوټې ننوتل. د ناروغې سا ختلې وه. سیروم يې بند شوی و.

ډاکتر په بېړه د هغې پر سینه خپل ستاتسکوپ وگرځاوه بیا يې د دواړو لاسونو ورغوي د هغې پر سینې سر په سر کېښودل او په زوره يې کښته خوا ته زور وکړ. دا کار يې شپږ وارې تکرار کړ. بیا يې د هغې سر شا ته قاط کړ یوه سپینه ټوټه يې پر خولې ورکېښوه. په یوه لاس يې پوزه وربنده کړه. خپله خوله يې پر ټوټې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټینګه ولګوله او خپله سا یې د هغې خولې ته ورپو کړه. دا کار یې د سترګو په رپ کې وکړ. بیا یې شپږ واري پر سینې زورونه وروکړل او بیا یې خولې ته سا ورپو کړه.

پوره لس دقیقې همداسې لګیا و. خو آخر یې په نهیلۍ خپل کار بند کړ. له سر او مخ یې خولې بهېدلې. معلومېده چې ډېر ستړی شوی و. په سترګو کې یې ویر ښکارېده.

حاجي ملا ته یې وویل: خبره خلاصه ده.

ځو شېبې ټولو لکه یخ چې وهلي وي. په خپلو ځایونو ولاړ وو. د هر یوه په ذهن کې ځینې خبرې وې. ډاکتر خواشینی و. د حاجي ملا او عبدالهادي بېرحمۍ ته فکر وړی و. ځان یې هم ګرم باله چې ځنګه یې هغوې ته قناعت نشو ورکولی. ولې دا ښځه مړه شوه؟ په لړو وینو یې ژغورل اسان وو. ځان سره یې ویل کاشکې د طب پر ځای مې د منطق کتابونه لوستي وای. زما منطق څومره کمزوری دی. د ملایانو منطق بیا څومره قوي دی. ځوانان د دوې په وینا له خپلو سرونو او خپلو وینو تېرېږي خو زه چې غواړم د چا ژوند وژغورم، زما په وینا څوک یو ځاځکی وینه هم نه ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجي ملا هم خپه و. چورت يې واهه چې تېر کال د ترياکو خوند نه و. ده ته په زکات کې ايله دوه منه ترياک رسېدلي وو. سږ هم ترياکو مرض کړی نو د بل واده پيسې به له کومه کړي.

د عبدالهادي چورت دومره خراب نه و. د هغه په خيال کې د جنت باغونه شنه کېدل. حوري، غلمان، د مېوو باغونه، د شېدو رودونه، د شرابو حوضونه. هغه سبا ښار ته تله واسکټ يې همدا اوس اغوستی و. سبا د باغ پل سره د ملي اردو کاروان تېرېده او ده وربانديې ځانمرگی بريد کاوه.

کابل _ ده افغانان. آريا کلينيک

۱۷ - ۰۳ - ۱۳۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـمدن (ت. م. د. ن)

نور احمد غرغښت د ښونځي په اداره کې ناست و. مخې ته یې د مېز پر سر شل ـ پنځه ویشت ورقې پرتې وې. دا د زده کوونکو د کورنۍ دندې کاغذونه وو چې ده د کتلو لپاره راوړې وې. مخکې تر هغې چې ړومبۍ پاڼه وګوري. ډېر خوشحال و. د دې پاڼو د کتلو لپاره یو ډول تلوسې او هیجان اخیستی و. لاسونه یې رېږدېدل. زړه یې درزېده. په لړزاندو لاسونو یې د خپلې کورتۍ له جېب نه د عینکو ډبلی راویست. خلاص یې کړ او ذره بینې عینکې یې په سترګو کېښودې.

په تېرو ځلوېښتو کلونو کې چې دی ښوونکی و. ډېر ځلې په هم داسې حال لیدل شوی و. استاد غرغښت د کلماتو د تجز یې او په تورو وېشلو او د هر توري لپاره د مانا را ایستلو ته ډېره لېوالتیا درلوده. مثلاً د انګرېزي ټیچر کلمه یې داسې په تورو وېشله:

Teacher

T = talent

E = educated

(c) ketabton.com: The Digital Library

A = able

C = careful

H = honest

E = expert

R = responsible

همدارنگه د پښتون کلمې ته یې دغه مانا جوړه کړې وه:

پ = پـتمن؛ ښ = ښـاغلی؛ ت = توریـالی؛ و = وفـادار؛ ن = ننګیالی

ده په هـمدې توګه ډېـرو کلمـاتو لپاره په زړه پورې مـاناوې جـوړې کـړې وې او دا ځـل یې خپلـو شاګـردانـو ته دنده سپارلې وه چـې د «تـمدن» کلمه تجـزیه او د هـر تـوري لپاره یې یوه مناسـبه مـانا پیدا او په کاغذ کې یې ولیکي. د تمدن کلمه د اسـتاد لپـاره ډېـر اهمیت درلود. هغه له تمدن سره ډېـره مینه درلوده او هر وخت به یې د خپل هیواد د لـرغوني تـمدن په بـاره کـې خبــرې کولــې. خـپلــو شاګردانو ته یې هم یوازیــنی نصیحت دا و چـې د خپلـو پلرونو په شان دې زیار وباسي تر څو د خپل هیواد له لاسـه تلـلي ویاړونه بېرته ژوندي کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد ړومبۍ ورقه راواخیسته. په حیرانتیا سره یې وکتل چې شاګرد یې د تمدن کلمه داسې په تورو وېشلې وه:

ت = توپک   م = مرمۍ   د = دښمن   ن = نسکور

په پای کې یې لیکلي و: یانې د توپک مرمۍ دښمن نسکوروي.

دویمه ورقه یې راواخیسته. په کې داسې لیکل شوي وو:

ت = توپ   م = مرمۍ   د = دیوال   ن = نړول

یانې د توپ مرمۍ دیوالونه نړوي.

دریم زده کوونکي بیا داسې لیکلي وو:

ت = تانک م = ماین د = درب   ن = نسکور

یانې: تانک پر ماین وخوت. درب یې وکړ او نسکور شو.

یوه بل زده کوونکي چې پلار یې پخوا مجاهد و. دغه کرښې کښلې وې:

ت = تَیَاره [د طیاره نا سمه املا]

م = مجاهد

د = دافع هوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ن = نسکور

یانې: تیاره =طیاره مجاهدینو د دافع هوا په ډزو نسکوره کړه.

د هرې ورقې په کتلو د استاد پر تندي یوه بله گونځه هم زیاتېدله. د خوشالۍ احساس يې په نهیلۍ بدل شوی و. اوس يې هم زړه په تېزۍ درزېده خو نه د تلوسې او هیجان له امله بلکې د هغه درد له امله چې د خپل زړه په تل کې احساساوه. د وخت په تېرېدو نه پوهېده. د نورو استادانو خبرې چې په اداره کې ناست وو. د ده تر غوږونو نه رسېدلې. د چاپېریال سره يې اړیکه شلېدلې وه. په ځان کې ډوب و او د ځانه سره کرار کرار د شونډو لاندې بونگېده. له ډېرې چوپتیا نه وروسته يې په لوړ اواز په داسې یوه لهجه چې گوندي سرمعلم به هم په موضوع خبر وي وویل. سرمعلم صایب! دا شاگردان هم ولله که گرم وي. دوی هغه وختونه نه دي لیدلي چې پلرونو به يې د بودا مجسمې جوړولې. دوی یوازې دغه وخت په یاد لري چې بودا په کې ړنگه شوه.

۰۹،۲۵، ۱۳۸۵

هلمند کجکی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندا

نن د هغـو دریـو تنـو د وژلـو وار و. هغـوی مـو پـه دلارام کـې نیــولي وو. ســړک یـــې جــوړاوه. درې واړه افغانـــان وو. خــو لــه هندوستانیانو سره یې کار کاوه. زموږ مشر ملا هیبت اخنـد وایـي: «څوک چې له کافر سره په دوستۍ کې درې گامه واخلي. د هغـه او د کافر مرگ یو شی دی.»

ملا هیبت اخند هم عجیبه سړی دی. دوه کاله کېږي چې زه یـې انډیوال یم خو تر اوسه مې د هغه خندا نه ده لیدلې. نه خاندي نه له چا سره ټوکې کوي. هغه څه کـوې چـې نـور انـډیوالان هـــم ټوکو ته نه پرېږدي. وایي چـــې دا لهـو و لعـب دي او لــهو و لعـب ناروا دي. په نه خبره سړي ته د ښځې کنځل کوي. ټول انډیوالان ورنه په ډډه گـــرځي. مـوټـروان او وراره یـې تل ورسـره یو ځای وي خو هغوی هم لکه موږ غوندې ترې ډارېږي.کله چې هیبـت اخنـد په چا قار شي. همدغو دوو کسانو ته امـر کوي چـې پښې یې پـه لنگوټې وتړي بیا د لنگوټې یو سر موټروان او بل سر یې خپل وراره ته ورکـوي چـــې پښــې یـــې پورتـه ونیســـي. پخپلـه لښـتې را اخلي او تر هغو پورې یې وهـي چـې یـا خـو بیخـي لـه اخ و ټوخـه ولوېږي او یا هـم ســړی بـې سـده شـي. مـا هـــم دوه ځلـــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسې وهل خوړلي دي. يو ځل لمانځه ته لــږ ناوختـه شـوی وم. بل ځل يــې راته امر کــــړی و چــې يو ســړی پر مخ په لغتـو ووهم. ما ويلي وو چې ملا صايب دا خو ګناه ده. بس همـدا خـبره نه وه بلا وه. داسې يې ووهلم چې دوه ورځې مې پښه پر ځمکه نه شوه ايښودلی.

څېره يې خدايي هيبت لري. يوه سترګه يې ړنده ده. وايي چــې پر کوم مين ختلـی و. يوه پښــه يــې لــه زنګانه نه غوڅـه ده. د کـيڼ لاس دوې ګوتې يې نشته. د بم وړو وړو پارچو يې له مخ نه غلبېـل جوړ کړی. پر پـزې يـې د کالدانــې يـو غـټ تـپ پـاتې دی. هـــم کوسه دی هم نيم شونډی. برېتونه يـــې ډېـــر نـري دي. غاښـونه يې غټ غټ او کاږه واږه دي. د تندي ګونځــې خو يــې سر و کـال نه ورکېږي. چـې ويده هم وي سـړی تـرې ډارېـږي. پـه ونـه ډېـــر ټيټ دی خو غـږ يې ډډ دی. اورېدلي مې دي چــې په درې کلنـی کـې يتيم شوی و. مور يـــې بيا خپل لېـوره تـه ناسـته وه. لېـور يـې چرسي و. هيبت به يې هره ورځ واهه. هماغه و چې هيبت له کوره وتښتېد او د بل کلي په دايره کې يې واړول.

د دايرې انډيوالان يې وايي چې هيبت له ځيرې سره نه و جوړ. هر وخت به يې ځان ترې نه ايست خو کله به چې مجبور شو نـو هـم

(c) ketabton.com: The Digital Library

به يې ځيرې راټولولې او هم به يې د شونډو لاندې خلکو ته کنځل کول. اوس هم همدغه خوی لري. نور کنځل يې خير خو د ښځې کنځل چې چا ته کوي. ما ته ډېره غوسه راځي خو له ډاره څه ويلی نه شم.

دا دی راغی. ټولو ته يې په ځير وکتل. بيا يې وويل: لاليه! ورشه هغه سرکوزان راوله.

بنديان يې راوستل. لاسونه يې لنګوټو باندې تر شا تړلي وو. د درې واړو رنګ تښتېدلی و. هيببت خان خو ان پرون د هغو پر مريو چاړه ايښې وه او ورته يې ويلي وو چې سبا به مو مردار کړم. خوارکيان لکه پاڼې رېږدېدل. لکه مال چې قرباني ته يې بيايې. ځانونه يې شاته شاته کول خو زمونږ دوو تنو انډيوالانو ببرته له شا پورې وهل. د ملا هيبت مخې ته يې په ګونډو کړل.

هيبت اخند موټروان باندې غږ کړ: هلکه زما چاړه راواخله.

بنديانو چې د چاړې نوم واورېدل. درې واړو په ژړا شول. ناري سورې يې کولې:

_ ملا صايب! د خدای لپاره رحم وکړه.

_ خدای ته وګوره ملا صايب! کوچنيان لرو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ ملا صایب مره نه کش. نوکریته مېکـنم. بـه لیـاز (لحـاظ) خدا!

خو هیبت اخند لکه چې کوڼ وي. د هغو پر خـبرو یـې بیخـي سر ونه گرځاوه. له موټـروان څخه یـې چـاړه واخیسـته. د اول نــفر پـر مرۍ یې کېښوده. هغـه بیـا پـه زاریـو وژړل. پـه ژړه غـوني غـږ یـې وویل: ملا صایب! خدای ته وگوره. زه خو مسلمان یم. خون به مې تر غاړې دې شي. خدای...

نور څه ویلو ته یې پرېنښود. چاړه یې پر مرۍ ور تېره کړه. غاړه یې تر نیمایـي ورغوڅـه کـړه. هغـه شـټنکې وهلـې. لاس او پښـې یـې غورځولې. د ورمېږه له دوو رگونو څخـه یـې وینـې دارې وهلـې. زه ډېر ډارېدلی وم. ما تر اوسه د انسان ځنکدن نه و لیدلی. وژل خو یې څه کوې. زړه مې درزېده. سر راباندې دروند شـو. لاسـونه مـې رېږدېدل.

هیبت اخند بیا د هغه پر مرۍ چاړه تېـره کـړه. دا ځـل یـې سر لـه ستېې نه بیخي جلا کړ. د پرې شوي سر له ویښتانو نه یـې ونیـول. خپلو سترگو ته یې پورته کـړ او کـټ کـټ پـه خنـدا شـو. ډېـر یـې وخندل. دا اول ځل و چې د هغـه خنـدا مـې لیدلـه. سـترگې یـې سرې وې. سرۍ ترینه وېرېده. ټولو ته یـې پـه ځـیر وکتـل گونـدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ حال یې زموږ په څېرو کې لیده. په سترګو کې یې د ارامۍ نښې وې. لکه چې مار چیچلي ته دې تریاک ورکړې وي او درد یې کرار شوی وي. همداسې هوسا شوی و.

د دویم بندي پر غاړه یې چاړه کېښوده. سر راباندې وڅرخېد. سترګو باندې مې توره تیاره راغله. زه په نورو باندې پوه نشوم.کله چې مې بیا سترګې وغړولې. اندېوالان را نه چاپېر وو. یوه اندېوال راباندې غږ کړ: مامد نسیمه ! پورته شه چې دوه لمونځونه درنه قضا شول.

کابل

۱۷-۲-۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پیر لېونتون

څو اونۍ کېدې چې د کریم خوی بدل شوی و. ډېر وخت به ځان ته یوازې کېناسته. زموږ سره یې ګپ شپ او ټوکې ټکالې کمې شوې وې. د درسو په کیسه کې هم چندانې نه و. هغو ساعتونو ته چې استادانو یې د درس پوښتنې کولې. نه راتله. انګلیسي کورس یې هم پرېښی و. ما څو ځلي ورته ویلي و چې وه ملګریه که مریض یې چې ډاکټر ته دې بوځم. خو هغه به هر ځل ویل چې نه زه بیخي روغ رمټ یم. یوه ورځ چې زه او کریم د لیلیې په کوټه کې یوازې وو. راټینګ مې کړ چې هرو مرو به حال وایې. څه دربانډې شوي دي؟

هغه وویل: هېڅ راباندې نه دي شوي.

- نو ولې داسې یو رقم خپه غوندې یې؟

- نه یم. ولله که خپه یم.

- پخوا خو داسې نه وې. که کومه ستونزه لرې راته وو وایه زه به درسره مرسته وکړم.

- نه بابا ته ولې دومره شله یې. درته ومې ویل چې هېڅ خبره نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ گوره له ما نه يې مه پټوه. ريښتيا، مين شوی خو به نه يې؟

ـ نه مې پرېږدې نو. مجبور يم چې درته ووايم. گوره ما د پير لاس نيولی. آغا جان نوميږي. ډېر لوی ولي دی.

ـ دا خو ډېره ښه خبره ده خو بيا نو ولې خپه يې. ولې درس نه وايې. له مورږ سره ولې خبرې اترې نه کوې؟

ـ ما ته مې هره جمعه کې پير صايب وظيفه راکوي. تر بلې جمعې زه هماغه وظيفه کومه. چې وظيفه کوم بيا نور هېڅ شی خوند نه راکوي.

ـ گوره کريم جانه! هر شی يو حد لري. وظيفه خپل ځای لري، درس خپل ځای. په هېڅ شي کې افراط ښه نه دی.

ـ ما ته مې پير صايب ويلي چې وظيفه دې سمه کوه. نورو شيانو پسې مه گرځه. خدای قادر مطلق دی هر څه به درته سم کړي. زه د درسونو هېڅ انديښنه نه لرم بيا به په امتحان کې وگورې چې څوک ډېرې نمرې وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه ورته تر ماښامه لګیا وم خو هغه له خپل خره نه کښته کېده. لـه هغې ورځې وروسته به یې کله کله د پوهنتون باغچې تــه بـوتلــم او راســره به یې د زړه خـوالـه وکــړه. پـوهـېده چې بل څوک یــې خبرو ته غوږ نه نیسي. په ټولو انډیوالانو کې یې یـوازې لـه مـا سره ډېره لګېده. هغه هم په دې خاطر چې خبرې یې واورم. که مـا بـه کوم نصیحت ورته وکړ نو خوا به یې بده شوه. هغه تل را ته د خپل پیر صفتونه کول. نوې نوې خبرې یې زده کړې وې: «فنا فی الله»، «وصلت»، «هاتف»، «غـوث»، «قطـب زمـان» او ډېـرې نـورې خـبرې چې زه یې پر ماناوو چندان نه پوهېدم. هره اونۍ به یې د آغا جان د کراماتو یوه نوې کیسه کوله.

یوه جمعه یې راته وویل چې راځه نن ته هـم راسره لاړ شـه. د پـیر صایب په حضور به دې مشرف کړم. ما هم همدا غوښت چې کومه ورځ دغه پیر وګورم چې څه رنګ سړی دی.

ورسره لاړم. د قلعه مسلم تنګـو کوڅـو کـې څـو وارې ښـي او چـپ لاس ته وګرځېدو تر څـو د آغـا جـان لنګـر تـه ورسـېدو. د سرای د دروازې دواړو خـواو تـه شـپږ شـپږ کسـان لاس پـر سـینه ولاړ وو او راتلونکو کسانو ته به یې «مرحبا! مرحبا! جزاک الله!» ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم مخکې زه ورپسې انګړ ته ننوتو. ډېره لویه حویلي وه په منځ کې یې د وزیر اکبر خان مېنې د کورونو په شان یوه لوکسه دوه پوړېزه ودانۍ وه. د اول چت دالان په بوټونو ډک و. د یوې لویې کوټې مخې ته مو بوټونه وایستل. د کوټې ور بېرته و خو د جالیو پرده یې ځوړنده وه.

کریم پرده لېرې کړه او ورننوت. ورپسې زه هم ننوتم. د کوټې بر سر کې درې دانې کوربچې سر پر سر پرتې وې او د تخت غوندې ځای یې جوړ کړی و. پر دې تخت باندې یو رېږدور ناست و. ږیره یې ډېره اوږده او پاکه وه. مخ یې تک سپین ځلېده. داسې ښکارېده چې په ژوند کې به یې د لمر مخ نه وي لیدلی. برېتونو یې دواړه شونډې پټې کړې وې، خوله یې نه ښکارېدله. څڼې یې نږدې تر څنګلو پورې رسېدلې وې. پر تندي یې یوه نرۍ زرغون رنګه ریتاړه تړلې وه. پر غاړه یې ډېرې اوږدې تسبیح چې سرې، شنې، ژېړې، سپینې او زرغونې دانې یې لرلې، پرتې وې. اوږده شنه چپنه یې اغوستې وه. پایڅې یې بډ وهلې وې. یو بالښت یې شا ته او دوه ګردې بالښتونه یې دواړو څنګو ته پراته وو.

د کوټې دواړو اوږدو دېوالونو ته ډېرو رېږدورو او ښځېورو ډډې لګولې وې. په یوه کنج کې لس دولس کسان د دایرې په شکل سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناست وو او په لوړو اوازونو يې «هل، هو، هل، هو» ويل او لکه فنر غوندې له ملا نه ټيټېدل او هسکېدل.

همدا چې کوټې ته ننوتو، کريم خپل پير خوا ته په خاپوړو روان شو. کوټه څه کم شل گزه اوږده وه او کريم دا ټول واټن هماغسې په خاپوړو وواهه. پير ته چې ورسېد، لکه سپی چې د خپل څښتن په پښو پورې ځان سولوي، د پير په پښو يې خپل مخ او پوزه وموښل.

د پير په څېره کې يو ډول تکبر ښکارېده. سترگې يې پټې نيولې وې. په گوتو يې د تسبو دانې اړولې. ښه ډېره شېبه وروسته يې سترگې پرانيستلې. د کريم پر سر يې لاس تېر کړ. «جزاک الله» يې وويل بيا يې د پخوانيو اروپايي بداېو ښځو په دود ښی لاس کريم خوا ته ونيو. کريم د هغه لاس په شونډو او سترگو ښکل کړ او بېرته هماغسې په خاپوړو شا ته روان شو. بې له دې چې مخ يې له پير څخه واوړي، د کوټې پای سر ته راغی او غلی په يوه کنج کې کېناست.

د پير چې ما ته پام شو په ډډ اواز يې رابانـدې غږ وکړ: «مرحبا! مرحبا! راځه د خدای دوسته راځه»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه په عادي تګ رهي شوم.

ټول ناست کسان سره وبونګېدل:

_ دا بې ادب څوک دی؟

_ ځمکې ته ولوېږه کم بخته!

_ توبه، توبه!

_ استغفرالله! توبه!

_ يا پيره رحم وکړه!

_ يا پيره کرم!

_ يا پيره ورحمېږه چې دا کوټه پر موږ ونه نړېږي!

ما غوږونه کانه واچول او همداسې نېغ پير خوا ته ورغلم. پير خپل لاس را اوږد کړ چې مچ يې کړم. خو ما په يوه لاس ورته لاس ورکړ. د پير شنې اوبلنې سترګې زما په سترګو ښخې شوې. را ته ويې موسل او ويې ويل: پروا نه لري ته نن زما خاص مېلمه يې. راشه! دلته څنګ ته مې کېنه.

د مريدانو شور پورته شو: سبحان الله! سبحان الله! يا پيره صدقه دې شم. يا پيره ډېر مهربان يې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د سترگو لاندې هم پير او هم مريدان يې څارل. پير يـوه څنېـور ته په سترگو کې اشاره وکړه. هغه راپاڅېد او په څرخېدو او تاوېـدو شو. په لوړ غږ يې شروع کړ: «هل هو. يا پيره يا پيره. هل هو هل»

نورو مريدانو د هغه خبرې ورغبرگولې داسې شور جوړ و لکه د اول صنف شاگردان چې په ښوونکي پسې الفبې تکراروي. سـړی پـوره لس دقيقې تاوېده. اخر کې زما مخـې تـه کېناسـت. سـترگې يـې تکې سرې وې او شا و خوا يې توره کړۍ راتـاوه وه. پـه خولـو لونـد خيشت و. گرېوان يې تر نامه خلاص و. د نورو په شان يې په غـاړه اوږدې تسـبيح کـوړۍ وې. لمـن يـې د کبابيـانو پـه څېـر سـورۍ سورۍ وه. د خولې نه يې د چرسو او سگرټو بوی راتلـه. څنېـور پـه زوره چيغه وکړه: يا پيره! دغه سړي ستا بې احترامي کړې ده.

پير وويل: پروا نه لـري. نـن يـې اولـه ورځ ده. بيـا بـه داسـې گستاخي نه کوي.

ـ يا پيره! که زه ورته څه ونه وايم، خدای به رانه خپه شي. يا پيره! ته د خدای محبوب يې. ستا د ازار زور نـه لـرم. پرېـږده چـې دې بې ادب ته سزا ورکړم.

ـ مرحبا! بس دی. ما بخښلی دی. زما پر مېلمه کار مه لره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځنېور د پير پښو ته ولوېد او په ژړا يې وويل: يا پيره صدقه دې شم. ته ځومره مهربان يې.

زه پوهېدم چې دا هر څه د نورو مريدانو د ډارولو له پاره کيږي او پير غواړي چې خپلو مريدانو ته خپل زور وښيي.

غرمه شوه. ګډوه او چيلمچي راورسېدل. د پير لاسونو ته يې اوبه واچول. بيا يې د چيلمچي اوبه په يوه سطل کې چې تر نيمايي له اوبو ډک و، توې کړې. مريدانو پر سطل بريد جوړ کړ. له هرې خوا نارې پورته کېدې «ما ته يې راکړه.»، «يو غوړپ دې خوا ته را تېر کړه.»، «باداره! چې زه دې هېر نه شم.»

هر چا ته به چې په ګيلاس کې يو غوړپ اوبه ورسېدې، نو مخ قبلې ته به ودرېد او د بسم الله پر ويلو به يې خولې ته پورته کړ.

ډوډۍ مو وخوړه. پر دسترخان باندې د هر څه پرېماني وه. سېله وريجې، درې رقمه غوښې او څو رنګه ميوې. دسترخان چې ټول شو، ساعت ته مې وکتل. پوره يوه بجه وه. پير ته مې وويل: آغا صايب! د جمعې ورځ ده. د لمانځه وخت دی. که دې خوښه وي چې جومات خوا ته ورشو. پير

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل: لمانځه ته؟ آغا باداره ته دا خوارکی پوه کړه. لکه چې موږ یې نه یو پېژندلي.

آغا بادار چې زما په اند د آغا جان ورور او معاون به و، وویل: د خدای دوسته! لمونځ خو پر عامو خلکو باندې فرض دی. دا د خواصو دېره ده. موږ شپه او ورځ له خدای سره یو. زموږ سترګې، لاسونه، پښې، زړه او ټول اندامونه د خدای ذکر کوي. پیر صایب خو په خلوت کې ورسره مستقیماً خبرې کوي. موږ اهل الله یو لمانځه ته ضرورت نه لرو.

ما د لمانځه لپاره رخصت واخیست او ووتم. له هغې ورځې وروسته کریم له ما نه هم ګوښه ګرځېده. څو وارې مې هڅه وکړه چې ورسره خبرې وکړم خو ګټه یې ونکړه. هغه ورځ تر بلې لا په خپل ځان کې ډوبېده. سترګې به یې مدام سرې وې. د سمستر د پای ازموینې پیل شوې. کریم د دوو دریو مضمونونو امتحان ورکړ خو بیا ورک شو. نه لیلیې ته راتله او نه پوهنتون ته.

نن مې پس له دوو کلونو هغه ولید. اول سر کې مې بیخي ونه پېژاند خو چې ښه ورته ځیر شوم، پوه شوم چې کریم دی. د سر نه تر پښو پورې په خیرو کې ډوب و. ویښتان یې جاغه او ببر وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرېوان یې شلېدلی او لمن یې سوری سوری وه. د لستوڼو تڼۍ یې شکېدلې وې. سترګو یې چوخڼې نیولې وې. ږیره او برېتونه یې ببر او خېرن وو. د خولې له کونجه یې ناړې بهېدلې. یوه پایڅه یې کښته بله پورته وه. سترګې یې مخامخ کوم شي ته ځیر وې. ما فکر وکړ چې ما ته به ګوري خو له څنګه مې تېر شو او سترګې یې هماغسې یوې نقطې ته نیولې وې. ما وربادي غږ وکړ خو لکه چې اورېدلي یې نه وي، رانه تېر شو. له هغې خوا دوه کسان راروان وو. یوه یې بل ته وویل: دا دېرشم کس دی چې د آغا جان په لنګر کې لیونی شوی.   کابل

۱۳۸٦ – ۰٤ – ۰٤

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فراغت جشن

اجمل ته په ټول ژوند کې دا ډېره مهمه ورځ وه. هغه ورځ چې د لسو کالو را په دېخوا ورته په تمه و. مګر په څېره کې يې د خوښۍ څرک نه لګېده. هغه د لوړو زده کړو وزارت خوا ته روان و تر څو خپل ډيپلوم واخلي. چورت يې واهه.

څه ښه وختونه وو. لس کاله مخکې په همدغو ورځو يانې د حوت د مياشتې په اخرو ورځو کې د کانکور پايلې اعلان شوې وې. يوه ملګري پر اجمل باندې زېرى کړى و چې «اجمله! مبارک دې شه! طب ته کامياب شوى يې.»

هغه پر ځان باور درلود او پوهېده چې ملګرى يې ريښتيا وايي خو بيا يې هم تلوسه لرله چې خپله نتيجه پخپلو سترګو وګوري. وروسته له هغه يې چې خپله نمره ليدلې وه، په ډېرې خوشحالۍ سره خپل کور خوا ته روان شوى و. کله چې کور ته رسيدلى و، ليدلي يې وو چې مور، پلار، خويندې او وروڼه يې ټول ګلان په لاس د هغه راتلو ته منتظر دي. هماغه ملګري چې په ده باندې يې زېرى کړى و، کور ته يې هم خبر ورکړى و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وخت به د پوهنتون د فارغـانو د فراغـت ورځ پـه ډېـرو ډبـډبو لمانځل کېدله. لوکس موټـرونه به يې ګل پـوش کـول. پـه لوکسـو هوټلونو کې به يې محفلونه جوړول. د فارغانو په غاړو کې به ګلان اچـول کېدل. دوی بـه لوکسـې دريـشۍ اغوسـتې وې او ګلپـوش موټرونو به يې د پوهنتـون پـر سـړکونو ګرځيـدل. د دې حالـت پـه ليدو به د اجمل په زړه کې ګرځېدل چې کاشکې هغـه هـم خپـل فراغت په همداسې شان ولمانځي. خـو اوس هغـه وختونـه نـه وو. اوس هـر څـه بـدل شـوي وو. هېچـا حـق نـه درلـود چـې دريشيـ واغوندي. د محفلونو جوړول خو لويه ګناه وه. علم، پوهه، زده کړه، دې هر څه خپل ارزښت له لاسه ورکړی و. د تنـظيمي جګـړو پـر مهال د کابل پوهنتون پوره درې کاله بند و. اجمـل تـه د طـب اوه کلنـــــه دوره لســـــو کالـــــو تـــــه اوږده شـــــوې وه. اجمل خيال پلو واهه چې خپل فراغت لمانځي. په لوکس ګلپوش شوي بنز موټر کې سپور دی. د سړک دواړو غاړو ته ولاړ کسان پر موټر باندې ګلان شيندي.

هـغه هـمداسې په چورت کې روان و چې د يوه موټـر بـريک ځان تـه متوجـه کـړ. د غـږ لـوري تـه يـې وکتـل کـه ګـوري چـې د امـر بالمعروف ډاټسن موټر دی. د موټر له باډۍ څخه دوه تنه طالبـان

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې سترګې يې د ناوې په شان تورې وې او پـر سرونـو يــې د پـاج سپينې لنګوټې وې، ورټوپ کړل. د هغو څخه يو تن چې کيبل يې په لاس کې و، د اجمل په وهـلو شـروع وکـړ. پنځه - شپږ واره يــې د اجمل پر اوږو داسې سخت سـخت وارونـه وکـړل چـې تـا ويـل د پلار قاتل يې دی.

اجمل چـې اوږې يـې بـد سـوی کـاوه، پـه وارخطـايی وويـل: مـلا صايب! څه مې کړي دي چې داسې مې وهې؟

طالب چې غاښونه يې له ډېره قهره سره جنګېـدل، ورتـه وويـل: د کاپر زويه! ته لا خبرې هم کوې! ته څنګه سر تور سر ګرځې؟

اجمل وارخطا شو. خپل سر ته يې لاس يووړ او ايله اوس يې په ياد شو چې له کوره د راوتلو پر وخت يې خولۍ هېره کړې ده.

دواړه طالبان بيا هـم د هـغه په وهـلو لګيا شول او تر هــغې پـورې يې وواهه چې دواړه ښه ستړي شـول. وروسته يې دهغه لاسونه تـر شا وتړل او د موټر باډۍ ته يې واچاوه. د موټر په سيټ کې ناسـت طالب چې نورو ورته حـاجی مـلا صـايب ويـل، مـوټروان تـه وويـل: هلکه! سلماني دوکان ته ورسه چې د دې خنزير سر بـه پـه سـنت برابر کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موټر حرکت وکړ او څو شیبې وروسته سلماني دوکـان سره ودرېـد. امر بالمعروف والا اجمل لاس نیولی دوکان تـه بـوت او ویــې ویـل: استاذه! د نورو کارونه پرېږده. اول د دغه دوس سر وخریه چې موږ تلوار لروا.

سلمان د «شه صایب» په ویلو د اجمل سـر پاک ور وخرییـل. کلـه چې د سلمان کار خـلاص شــو، طالـب اجمـل تـه مـخ ور واړاوه او ویې ویل: د استاذ پیسې ورکړه.

اجمل چې له شرمه یې خپـل سر کښـته اچـولی و، وویـل: پیســې راسره نشته.

امـربالمعروف والا د هـغه له لاسه ساعت خـلاص کـړ او د سـلماني پر مېز یې کېښود. بیا یــې سـلمان تـه وویـل: اسـتاذه! دغـه سـات درسره وساته. چې هر وخت یې پیسې درته راوړې بیرته یې ورکړه.

د سلمان زړه و سو. ساعت یې د اجمـل جیـب تـه واچـاوه او ویــې ویل: صایب! پروا نه لري. زه اجوره نه غوالم.

طالب اجمل لاس نیولی موټر خوا ته بوت او له حـاجي مـلا څخـه یې وپوښتل: حاجي ملا صایب! اوس ورسره څه وکړو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشر ملا ورغبرگه کړه: تـه ودرېـږه. زه یـو څـو پوښـتنې وکـړم چـې مسلمان دی که کاپر.

د اجمل رنګ تبښتېدلـی و. زړه یـې ټکـان کـاوه. ټـول بـدن یـې رېـږدېدل او د درد له لاسه سم نشو درېـدلی. حاجی ملا وپوښتل: لوی الحمد دې زده دی؟

اجمل پوهېده چې طالبان «دعای قنوت» ته لوی الحمد وایـي نـو په ویلو یې پیل وکړ: اللهمه انا نستعینک و نستغفرک ...

حاجی ملا بیا وویل: د جنازې لمونځ ووایه.

اجمل د جنازې لمونځ هم ووایه. حاجی ملا نورو طالبانو ته وکتـل او په ملنډو یې وویل: دا کاپر خـو لکـه چـې اوس مسـلمان شـوی دی.

اجمل وویل: زه همداسې مسلمان پیدا شوی یم.

حاجی ملا چې خپلو انډیوالانو ته یې سترګه وهله، وویـل: اوس به دې مالوم کړم چې ریښتیا مسلمان یې که نه. ښـه نـو تـه را تـه چوبي سنتونه ووایه؟

اجمل په وارخطایۍ سره حیران حیران وکتل. پـه لړزانـده غـږ یـې وپوښتل: چوبي سنت څه شی دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجی ملا تندی تریو کړ او ویـې ویـل: ومـو لیـدل چـې دا خنزیـر کاپر و؟ هله موټر ته یې واچوئ. په جیل کې به یې مسلمان کړو.

موټر د امر بالمعروف زندان خوا ته روان شو.

کجکی

۱۱،۱۱،۱۳۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېمخی

عظیم مې پخوا هم دوه ځلې لیدلی و. هغه پولیس منصبدار و خو ما اول ځل د «شب شعر» په یوه محفل کې ولید. دا د دولس کاله مخکې خبره ده. مشاعرې ته په پولیسي دریشۍ کې راغلی و. پر اوږو یې تورنې رتبه او پر سینه یې درې مډالونه ځړېدل. زما څنګ ته ناستو کسانو خپلو منځو کې سره ویل: عظیم باندې خپل یونیفورم ډېر ګران دی. وګورئ چې ان په مشاعرو کې یې هم اغوندي.

یوه بل وویل: وروره! نن سبا خو د همدې رتبو او مډالونو وخت دی او پر هر چا ګران دي.

مشاعره شروع شوه. ویاند په سر کې عظیم ته بلنه ورکړه. هغه خپل شعر ولوست. لهجه یې کابلي فارسي وه. شعر یې ما ته خوند رانکړ. خو یو څو کسانو ورته ډېرې چکچکې وکړې. پخپل شعر کې یې حاکم ګوند ستایلی و. ستاینه څه چې یو ډول چاپلوسي یې ورته کړې وه.

وختونه تېرېدل. د تنظیمي جګړو ډګر تود و. زه په یوه میني بوس موټر کې «ده دانا» خوا ته روان وم. موټر مو د دهمزنګ له څلور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاري نه تاو شو او ناڅاپه يې برېک ونيو. دوه تنه وسـله وال کسـان موټر ته راوختل. د ټولو سپرليو مخونو ته يې په ځير وکتل او ځينـو ته يې امر وکړ چې له موټره کښته شي. لس دولس کسان يې کوز کړل. زه هم په کې وم. د پخواني شوروي د علم و فرهنګ د خونې ودانۍ ته يې بوتلو.

دا وخت دغه ودانۍ په کنډواله بدله شوې وه. دېوالونه يې سوري سوري وو. د خښتو او هيندارو ټوټې يې هرې خوا ته پرتې وې. پـه انګړ کې يې يو زنګون وابښه شنه شوي وو. ټـولې کړکـۍ او دروازې يې ماتې وې. يوې لويې کوټې ته يې ننه ايستلو. ګورم چې عظـيم د څـو تنـو بـبر سرو وسـله والـو پـه مـنځ کـې ولاړ دی او پـه نـورو ټوپکيانو باندې امرونه کـوي. داسـې ښـکارېده چـې د ډلـې مشرـ دی. کـالي يـې بيخـي بـل ډول وو. يـو اوږد بخمـل کمـيس يــې اغوستی و چې ان تر ښنګرو پورې يې و. د پرتـوګ پـايڅې يـې بـډ وهلـې او پـه پښـو کـې يـې سـيلور بوټونـه وو. پـه غـاړه کـې يـې د تمانچې د مرميو قطار او تر ملا يې پوليسي کمربنـد تـړلی و. ږيـره يې هم پرېښې وه. څو تاره پر زنه او څو څـو تـاره د دواړو څنګـو يـا ټېکونو لاندې. تر پخوا ډېر چاغ شوی و. آن لـه ډېـر چـاغوالي يـې سترګې سمې نه معلومېدې. يو برګ دسـمال يـې پـر سر تـړلی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې یې موږ ته پام شو، غاړه یې هسکه کړه. زموږ خوا ته په داسې تکبر روان شو چې ته وا ډیلی یې فتح کړی. موږ یې ځنګ په ځنګ سره ودرولو. یو قلم یې له جیبه راوایست. اول نفر نه یې وپوښتل: اې چیه؟

هغه خوارکي وویل: کلم استن.

عظیم یو بل ټوپکوال ته چې په ده پسې لکه باډیګارد غونډې روان و، سترګک وواهه. وسله وال هغه سړی تر لاس ونیو او بلې کوټې ته یې بوت.

عظیم له دویم سړي نه هم هماغه پوښتنه وکړه. هغه یې په ځواب کې وویل: قلم اس.

همداسې یې په ټولو باندې د قلم نوم واخیست او هغه کسان یې چې د قلم پر ځای «کلم» ویلي وو. هلته وساتل. پاتې کسان یې رخصت کړل. ما ټول ژوند په کابل کې تېر کړی نو له دې امتحانه کامیاب راووتم.

نن مې له لسو کالو وروسته بیا هغه ولېد. دا ځل یې توره دریشي او سپین شخ ګرېوانه کمیس اغوستی و. سره نیکټایي یې تړلې وه. ږیره او برېتونه یې پاک خریيلي وو. تورې عینکې یې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګو او یوه شنه دوسیه یې په لاس کې وه. دا د یونما پـه دفـتر کې د دیموکراسۍ په اړه غونډه وه. غونډه شروع شوه. لومړی وینـا وال یې عظیم و. په ایراني لهجه یې خبرې کولې. وینا یـې داسـې پیل شوه:

خانم ها و آغایون!

امروزه عمده ترین چالشی که فرا راه دموکراسي قرار دارد همانا حضور گستردهٔ جنگسالاران در کشور مېباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوزخ په انسان کې

روزي او نفقه، ښې کلمې او ښې بهانې. کله کله به عبدالجبار خپل وجدان گرماوه چې ولې داسې کارونه کوي. خو د جبار پلمه همدا وه چې سړی د نفقې لپاره مجبوريږي چې ځينې کارونه وکړي. هغه د استخباراتو په اداره کې مستنطق و. کار يې هم آسان و او هم سخت. چارواکو به جبار ته د هر تورن سره يوه دوسيه هم ورسپارله چې د تورونو يو ليست به په کې و. د هغه دنده دا وه چې ټول يا لږ تر لږه تر نيمايي زيات تورونه په تورنو باندې ومني. په خپل کار کې آزاد و. د هر څه د کولو واک يې درلود. د تورنو وهل، ځورول، بې خوبه کول، د هغو د ويښتانو او ږيرې شکول، برق ته يې ورکول او ...

په لومړيو کې به يې تورن کسان يوازې په سوکونو، څپېړو، او لغتو وهل. له دې کاره يې ډېر خوند اخيسته. د وړوکوالي څخه يې په زړه کې همدا ارمان و چې هر څوک وډبوي. هغه په ماشومتوب کې تر گردو همزولو ډنگر او کمزوری و. هر وخت به يې په جنگ کې وهل خوړل خو اوس نو خدای ورکړی و.

کرار کرار يې د ځورولو نورې لارې هم وکارولې. نور نو يوازې د تورنو په وهلو نه راضي کېده. ځينو تورنو کسانو به هم يوازې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهلو اقرار نه کاوه. یو نیم کسـان خـو بـه د جبـار پـه نریـو بـڅینه لاسونو بیخي نه خوږېدل ځینو به ملنډې هم پرې وهلې.

میاشتې کلونه تېرېدل او جبار د اقرار اخیستلو نـوې وسـیلې او نوې طریقې زده کولې. پر بوتل باندې د تورنو کېنول او د هغـو پـر جنسي آلت د ډبرې ځوړندول تر ټولو موثرې لارې وې.

حکومتونه یو په بل پسې بدلېدل رابدلېدل خـو جبـار لـه خپلـې دندې نه لرې کېده. هغه به د هر نوي حکومت په راتګ سره پنځه شپږ ورځې وزګار پاته کېده. خو ډېر ژر به د تورنو نوي کاروانونه ور ورسېدل. هغه به په همدې ځو ورځنۍ وزګارتیا کې ډېر نارامـه و. لکه هغه څوک چې یو ډېر قیمتي شی یې ورک کړی وي، دې خوا ها خوا لالهانده ګرځېده. هېڅ شي خوند نه ورکـاوه او هـېڅ ځـای کې یې ارام نه مونده. وروسته بیا جبار د بیکاریو وختونو لپاره هـم یوه چاره وکړه. د کار په موده کې د اقرار اخیسـتنې پـر وخـت یـې ټول غږونه پـه فیتـه کـې ثبتـول. د تورنـو کړیکـې، ژړاوې، چیغـې، فریادونه، زارۍ او د جبـار سـپکې سـپورې او زیـاړې پـه فیتـو کـې خوندي کېدلې. جبار د بېکارۍ په شپو همدغه فیتې په ټېپ کې غږولې او ډېر خوند یې ترې اخیسته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه کاله مخکې يو بل حکومت راغی. جبار يې له دندې وشاړه. هغه څو اونۍ په کابل کې د کار په لټه کې و. خو د خوښې کار ورته پيدا نشو. همدا و چې پېښور ته يې کډه کړه. هلته څو ځايه د منشيتوب کار ورته پيدا شو. جبار په هر ځای کې څو څو ورځې تېرې کړې خو دغو کارونو خوند نه ورکاوه. ډېر وخت يې په خپل کور کې د هماغو فيتو په اورېدلو تېراوه. گوزاره يې په هاغو بېخرتو پيسو کېدله چې د کار په موده کې يې گټلې او د هغه ښځې معصومې په کور کې خوندي کړې وې.

په کور کې يوازې دی او ښځه يې اوسېدل. اولاد يې نه و شوی. يو څه موده چې تېره شوه ډېره عجيبه ستونزه ورته پيدا شوه. په نا حقه يې معصومې باندې شک پيدا شو زړه کې يې گرځېده چې ښځه يې له کوم چا سره لاره لري. دوه درې اونۍ يې د لېرې نه خپل کور وڅاره چې څوک ورته راځي که نه. هېڅ څوک يې هم ونه ليد.

پر شيطان يې لعنت وويل. څو ورځې هوسا و. خو بيا ورته بدگوماني پيدا شوه. شک يې وار په وار زياتېده. کور کې يې وويل چې د کړکيو پردې دې نه لېرې کوي. پر دې يې هم بسنه ونکړه. يوه ورځ يې تور رنگ راوړ او ټولې ښيښې يې تورې کړې. د کړکيو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شا ته يې اوسپنيزې پنجرې ولګولې. بلـه ورځ يـې لـه بـازاره پنځـه دانې غټ غـټ قلفونـه راوړل او پـه دروازې يـې ولګـول. ښـځه يـې وپوښتل: دروازې خو دوه قلفونه لرل نو دا نور دې ولې ورولګول؟

_ هېڅ ته نه پوهېږې. دا پردی وطن دی احتياط ښه شی دی.

جبار به که د دوو دقيقو لپاره هم له کوره ووت نو د دروازې ټول قلفونه به يې بندول او کيلي ګانې يې خپل جيب تـه اچـولې. لـه کوره يې داسې شی جوړ کړی و چې مرغـۍ هـم نشـوای ورننـوتی خو بيا يې هم شک نه ليرې کېده. کله کله يې پـه کـور کـې ويـل چې زه بازار ته ځم. خو د کور شا و خوا ته يې پيره کوله.

سوکه سوکه خبره نوره هم خرابـه شـوه. هغـه ډېـر ځورېـده. لـه معصومې څخه يې کرکه کوله. ته وا د ننه په بدن کې يې اور بل و او دی يې سوځاوه. يوه ورځ يې په ډېره بېړه د کـور ور خـلاص کـړ. په منډه د خوب کوټې تـه لاړ. د پـردې شـا، د تخـت لانـدې، ټـول ځايونه يې وپلټل. پخلنځي ته لاړ. الماری او روکونـه يـې پـه ځـير وکتل. بيا يې تشناب ته هم سر ښـکاره کـړ. ټـولې کـوټې او دالان يې ښه له نظره تېر کړ. معصومې ورنه پوښتنه وکړه: خيريت خو بـه وي. کوم څه دې ورک کړي دي که څنګه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ راته ووايه چېرته دې پټ کړی؟

ـ څه شی؟

ـ پخپله پوهېږې. سړی دې چېرې پټ کړی؟

ـ کوم سړی؟ ماغزه خو به دې نه وي خراب؟

لا يې خبره نه وه خلاصه شوې چې د جبار تر سوکونو او لغتو لاندې شوه. د هغې ورځې نه وروسته به يې هره ورځ همدا حال و.

کله کله به جبار نه سم سړی جوړ شو. له معصومې به يې بخښنه وغوښته، نوې جامې به يې ورته راوړلې. ښه به يې په مينه ورسره چلند وکړ. خو چې څو ورځې به تېرې شوې، بيا به پوښتنې گروېږنې، وهل او ټکول شروع شول.

کرار کرار د جبار شک او بد گوماني لا زياته شوه. نيمه شپه به هم راويښېده. ټولې کوټې به يې وپلټلې. معصومه به يې راويښه کړه او په وهلو وهلو به ترې پوښتنه وکړه چې څوک درسره ويده و؟

څومره چې د جبار شک زياتېده، هماغومره يې پر معصومې ظلمونه هم ډېرېدل. پر معصومې به يې هم د ځورونې هره طريقه ازمېيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

نن جبار ښار ته تللی و. څنګه چې راستون شـو د وره ټـول قلفونـه یې خلاص کړل. مخامخ د خوب کوټې تـه لاړ. لېـوني غونـدې یـې دې خوا ها خوا وکتل. تخت یې پورتـه کـړ. بسـترې یـې ورغړولـې. پردې یې وشکولې. پخلنځی، دالان او نورو کوټو کـې یـې هـم هـر څه ګډوډ کړل.

تشناب ته لاړ چت او دېوالونو ته یې وکتل. پر تل یې لاس ورتېر کړ او په داسې غږ چې ته وا له کوم شي څخـه وېرېـدلی وي، پـه زوره یې نارې کړې: معصومې!

معصومې چې زړه یې درزېده او ټول بدن یې رپېـده، پـه وېرېـدلي غږ ځواب ورکړ:

_ څه دې ویل؟

_ څوک راغلي وو؟

_ دروازه خو تا را پسې بنده کړې وه. کله څوک راتلای شو.

_ څوک راغلي وو. رېښتیا ووایه؟

_ قسم درته خورم ولله که خو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ نو دا تشناب ولې لوند دی؟

ـ کالي مې مینځلي. نه یې وینې چې دالان کې مې وېړ کړي دي.

ـ ته ما غولوې هه. زه پوهېږم انډیوال دې دلته لامبېدلی.

ـ ځنګه دې خولې ته سمېږي چې داسې خبرې کوې؟ لږ خو شرم وکړه.

ـ ته لا ما ته نصیحت کوې؟

له کمځیو ونیوه. راچپه یې کړه. د لغتو وارونه یې پرې شروع کړل. د هرې لغتې سره د معصومې چیغه اسمان ته پورته کېده.

پنځه دقیقې همداسې تېرې شوې.

جبار ستړی شو. سا یې بنده بنده کېده.

پخلنځي ته لاړ. معصومې چیغې نه وهلې خو د هرې سا په اخیستلو یې زګیروي کول. زړه کې یې وویل ښه شو چې په همدومره خلاصه شوم. څو شېبې هماغسې پرته وه. چې دمه لږه یې سازه شوه، کرار کرار کېناسته. لاسونه یې پر دېوال تکیه کړه چې ولاړه شي. لا سمه اوچته شوې نه وه چې جبار له ویښتانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونیوه. سر يې شا ته قاط کړ او پر مرۍ يې چاړه کېښوده. په ډډ غږ يې وپوښتل: ژر ووايه چا سره پرته وې؟

_ ته کله زما خبره منې؟ په خدای قسم ...

د چاړې پر څوکه يې زور وکړ او ويې ويل: ريښتيا راته ووايه. مرۍ به دې غوڅه کړم.

معصومې په ژړا وويل: مړه مې که _ چې _ بېغمه شم.

_ تا ته لکه چې ټوکه ښکاري، هه؟

د اورمېږه پر کينې شاه رګ يې چاړه تېره کړه.

وينې دارې وکړې معصومې يوه کړيکه وکړه او ولوېده.

څو دقيقې وروسته د جبار يوه ګاونډې ولېدل چې جبار منډې وهي او کالي او لاسونه يې په وينو سره دي. هغه د جبار کور ته لاړ. د کور دروازه بېرته وه. د دالان تل او دېوالونه په وينو ککړ وو. د دېوالونو په ټيټو ځايونو کې د ورغوي سور رنګه ټاپې وې. د معصومې پر غاړه هماغه يو ټپ و. خو په نس او سينه کې يې لس دولس ځايه سوري وو. د اولاد ځای يې هم څيرل شوی و. ګاونډي د معصومې پر لوڅ بدن خپل څادر وغوړاوه او له کوره ووت چې پوليس خبر کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل

۲۷/۰۵/۱۳۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه او گناه

يو ساعت کېده چې هغه کور ته ننوتلي وو. کله چې مور راغلو، ټپه تياره وه خو اوس سپوږمۍ راختلې وه او په ټټه رڼا کې يې يو ماشوم مالومېده چې د خپلې مور په څنګ کې ويده و. د دواړو مخونه د سپوږمۍ رڼا کې ښکارېدل. هغوې د کوټې په منځ کې پراته وو. مور خبر وو چې دا شپه په دې کور کې يوازې همدا مور او زوی پاتې وو. د هلک نيکه هم په خونه کې و خو هغه لاندې چت کې پروت و.

زموږ کار نور خلاص و. ملګری مې څو شېبې مخکې له نغدو پيسو سره ووت. زه پاته شوم چې د سرو زرو چاره وکړم. ښه و، زر پيدا شول. د کوټې په بر سر کې د سينګار د مېز د پاسه پراته وو.

اوس نو زما د وتلو وخت و. په کراره دروازې خوا ته روان شوم. کله چې د کړکۍ له مخې تېرېدم زما سيوری د ښځې پر مخ ولوېد. همدا چې بل ګام مې واخيست او سيوری مې د هغې له مخې تېر شو، ناڅاپه راويښه شوه. زما په لېدو ځای په ځای کېناسته. لږه شېبه له ډاره پخپل ځای وچه شوې وه خو څنګه يې چې خوله چيغو ته خلاصه کړه، ما ورټوپ کړ. کيڼ لاس مې د هغې پر خوله کېښود. يوه ګوته مې يې تر غاښو لاندې شوه. خوله يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رالګوله. ما په بل لاس د هغې پوزه بنده کړه. سا يې بنده شوه. خوله يې سسته شوه او زما ګوته يې خوشې کړه.

زه يې شا ته ناست وم. د هغې سر زما پر ګونډې لګېدلی و. زورونه يې وهل خو له ما نه چېرې خلاصېدی شوه. نه پوهېدم چې څه وکړم. که يې خوشې کړم نو شور جوړوي. چيغې وهي او خلک راباندې خبروي. او که همداسې يې ونيسم، مري.

مړه يې کړم که پرې يې ږدم؟

دا خو د شرم خبره ده چې يوه بې وسه ښځه ووژنم. که نر وای بيا مې دومره چورت پرې نه واهه خو د ښځې وژنه؟ نه دا زما له لاسه نه کيږي.

لاس مې ورو ورو له خولې نه يې ايسته کړ. هغې په ټول زور چيغه وکړه خو چيغه يې همداسې په ستوني کې وچه شوه ما يې خوله ډېر ژر بېرته ور بنده کړه.

حيران وم چې څه وکړم. که همداسې يې خوشې کړم او په منډه له کوره وتښتم نو څنګه به شي؟ نه داسې نه کيږي. که دغه کوټه اول چت کې وای خو بيا يو څه کېده. خو اوس تر څو چې زه له دې دويم چت نه کوزېږم، د ښځې چيغه د هغې خسر ـ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

وینښوي. هغه به له لاندې نه دې خوا ته راودانګي او ما به په پوړیو کې ونیسي.

اندېوالان مې د سرای د دیواله شا ته پټ دي. هغوې بـه وتښـتي خو زه به ونیول شم.

ښځې په دې ټوله موده کې هڅه کوله چې ځان خوشې کړي. خو اوس یې لغتې هم غورځولې. د کوټې کنج ته مې راوڅکوله ما وې چې لغته یې پر کوچني ونه لګېږي. که یو ځل ماشوم را ویښ شي نو زما کار ختمېږي. بیا نو د تېښتې لاره راته نه پاتې کېږي.

چاړه مې له جیبه راوایسته. ما وې له شره به یې ځان خـلاص کـړم خو ماشوم ته مې ورپام شو زړه مې وسـو. کـه غټـوکی وای، دومـره پروا مې نه کوله خو هغه به ایله د لسو میاشتو و.

چاړه مې بېرته جیب ته کړه. په یوه لاس مې د هغې خولـه او پـوزه دواړه ټینګې نیولې وې په بل لاس مې د هغې لاسونه چې زمـا پـر لاس یې نوکان ښخ کړي وو، ټینګ کړل.

هغې شتهنکې وهلې. لکه سړی چې په اوبـو کـې ډوب شي، هـرې خوا ته یې لاس او پښې اچولې. زړه مې هم پرې خوږېده خو ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم راباندې ګران و. څه به مې کړي واى؟ د چارې په فکر کې وم چې ځنګه به له دې جنجاله ځان خلاص کړم.

نه پوهېږم چې څومره وخت په چورت کې ډوب وم خو يو وخت مې پام شو چې ښځه نوره کراره شوې ده، لاس او پښې نه غورځوي. ټول بدن يې مړ پړ دى. ورو ورو مې لاس له خولې يې نه لرې کړ خو هغې چيغه ونکړه.

غوږ مې پوزې ته ورنږدې کړ. سا يې نه کښله. هغه مړه شوې وه.

يو دم مې زړه کښته ولوېد. ټول بدن مې په لړزه شو. ښځه مې هماغسې پر ځمکه څملوله. زه په خاپوړو ورنه رهي شوم د ودرېدو توان مې نه درلود. ډېر وېرېدلى وم. د ماشوم له ځنګه هماغسې په خاپوړو تېر شوم. کرار کرار ودرېدم او په لړزاندو ګامونو له کوټې نه ووتم. نه پوهېږم چې د سراى تر دروازې څنګه ورسېدم او څنګه پر ديوال واوښتم. انډيوالان مې دواړه زما په ليدو په بېړه زما خوا ته راغلل. په ټيټ غږ يې را نه وپوښتل: ته چېرې ورک شوې؟

زه لکه پاڼه رېږدېدم. غاښونه مې کړس کړس سره لګېدل. لکه سړى چې د ملاريا تبې نيولى وى بيخې همداسې لړزې اخيستى وم. خبرې مې پرې پرې کېدې. ومې ويل: هه... غه ... ښـ ... ځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

- سم غـړېـــږه. ولې داســې ربـړېدې؟

- هغه... هغه ښځه... رانه مړه شوه.

- ولې؟

- را... راوينښه شوه.

- څنګه دې ووژله؟ چاړه دې څه کړه؟

- راسره ده. په جيب کې... هغه مـې... پـه لاس... بانـدې مـړه کړه.

دواړو يو بل ته سره وکتل. بيا يې وخندل. يوه يـې وويـل: تـوره بـلا ورپسې. ښه شو چې راووتې.

بل يې وويل: ډارېـــږه مـه. دې کـارو سره ورو ورو بلدېـــږې. درځـــئ چې ځو. هله!

له هغې شپې نه درې کاله تېر شوي. لس دولس کسـان مـې نور هم وژلي دي خو اوس مې لاسونه نه ربړېدي. د سړي وژنه راتـه داسې ده لکه قصاب ته چې د مال وژنه ده. خو تر اوسه پورې مې هم د هغې شپې يادونه ځوروي. هر کله چې د شپې يوازې اوسـم، هماغه شپه مې راپه يـاد شي. هماغســې وېـره رابانـدې راشي. زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ولوېږي. سر راباندې وڅرخي. لاسونه او پښې مې، ټول بدن مې وربېږدي. ځای پر ځای کېنم. سګرټ ولګوم. سر په سر څو کشه ورنه وڅکوم خو خوند رانکړي. ایسته یې وغورځوم. د ماشوم چیغې واورم چې مورې مورې نارې وهي او ژاړي. مور یې پرته وي. دی په خاپوړو هغې ته ځان ورسوي. په خپلو کوچنیو لاسونو د هغې زنه وښوروي او مورې مورې نارې ووهي. خو مور یې هماغسې پرته وي.

له دې سره توبې وباسم. خدایه توبه مې کړې... بد مې کړی... ته مې وبخښې... یا خدایه دا څه بد مې کړی... ته مې وبخښې.

په دې خبرو هم هوسا نه شم. وژاړم. خدای ته زاری وکړم او وژاړم. تر هغې وژاړم چې نور په ځان پوه نشم او خوب راشي. خوب! یوازې خوب مې له دې کړاو نه خلاصولای شي. ویده شم. خو سهار چې له خوبه راویښ شم، هر څه مې هېر وي. سهار بیا خپلو ملګرو ته ورشم. پوښتنه وکړم: هلکانو! څنګه چل دی؟ کوم نوی ښکار مو درک کړی دی که نه؟

کابل _ ده افغانان، اریا کلینیک

۱۳۸٦ – ۰۳ _ ۱٤

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپېرۍ او شیطان

په ټول ژوند کې مې دومره ښکلې نجلۍ نه وه لیدلې. تورې غټې سترګې، نرۍ لوړه پزه، نرۍ ګلابي شونډې، تک سپین مخ، دنګه غاړه. سره پنجابي کالي یې اغوستي وو.

په زړه کې مې درزي ته دعا کوله چې ګرېوان یې ورته ارت ګنډلی و. دې چې کله سر ټیټاوه نو سپین تیونه یې جوت ښکارېدل.

ځان سره مې ویل چې د ملي بس ډرېور وګوره او دا د کوه قاف ښاپیرۍ خو هغې به چې د سترګو لاندې راته وکتل او په سرو شونډو به راته وموسل نو زړه به مې په درزا سره ویل چې بخت دې راویښ شوی. نجلۍ هم درباندې زړه بایللی.

ناست پر جلو وم؛ خو فکر مې بل ځای و. نه پوهېدم. چې په کوم ګېر کې روان وم او له قرغې څخه تر باغ بالا پر ځمکه راغلی وم که په اسمان. یو یو وار به مې له هینداري سرک ته وکتل؛ خو بېرته مې سر لکه فنر ښي لاس ته ګرځېده او سترګې مې د هغې په سترګو ښخېدلې. هر ځل چې به ما ور وکتل؛ نو د نغمې په شان به یې خپلې تورې څڼې پر مخ راالړولې. بیا به یې د سر په یوه ټکان ورته څنډ ورکاوه او ما ته به کتو موسکۍ کېدله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عجیبه حال مې و. د هغې له هر نظر سره زړه مې کښته غورځېده. په ټیپ کې د مغول اعظم د فلم سندره «پیار کیا تو ډرنا کیا» چالانه وه. زما سر ورسره بېخوده خوځېده او د ډول له هر درز سره زما لاس هم پر شټرنګ یو ټک ورکاوه. ما یوه شپه سر په سر درې دانې سګرټې څکولې وو؛ خو والله که یې داسې نشه کړی وم لکه د هغې سترګو چې اوس نشه کړی وم.

ما همداسې موټر چلاوه. چې له شا څوکیو راباندې چیغې شوې: وه استاذه! ودروه – خدای دې خوار که! سړی دې وواهه.

پر برېک مې پښه ټینګه کړه. موټر مې د سړک څنډې ته کړ. په هیندارې کې مې ولیدل. چې دېرش څلوېښت ګزه لرې خلک پر سړک راټول دي. زه د موټر له مخکینۍ دروازې کښته شوم. د سپرلیو په منځ کې د هغو خوا ته روان شوم. کلینر مې هوښیاري کړې وه، لا د وخته یې ځان ایستلی و. د خلکو په ګڼه ګوڼه کې مې لار جوړه کړه. سړي ته مې ځان ورساوه. د نهو لسو کالو هلکی و. د مکتب له بکس یې کتابونه هرې خوا ته تیت شوي وو. په یوه لاس کې یې لا هم یوه ټوټه وچه ډوډۍ کلکه نیولې وه. له خولې. پوزې او غوږونو یې وینې رابهېدلې وې. خوله او سترګې یې خلاصې وې. د سر د کوپړۍ نیمه یې نه وه. څو ګامه هاخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ماغزه پر سرک پراته وو. بيخي د پسه د ماغزو غونـدې گـونځې گونځې او سپين وو. ماغزه لا هم داسې ښوربېدل لکه مستې چـې وشاربې يا لکه حلال کړی پسـه چـې شـټنکې ووهـي. د مړي پـه ليدو مې وضع خرابه شوه. زړه مې درزېده. ټول بدن مې رېږدېده. پر تندي مـې يخـې خـولې راغلـې. سـترگې مـې لـه اوښـکو ډکـې شوې. دې وخت کې يو چا غږ وکړ: وه وروڼو دا موټروان څه شو؟

بل يې وويل: هلئ چې ونه تښتي.

ډېر وارخطا شوم. نه پوهېږم چې ولـې د دار کـړۍ مـې سـترگو تـه ودرېدله او ځان مې په کې پانسی وليـد. گومـان مـې کـاوه. چـې ټول خلک زما خوا ته گوري؛ خو ومې ليدل. چې هغوې چارچاپيره گورې. موټروان لټوي. څو تنو د موټر خوا ته منډې کـړې. لـه هغـه ځايه يې غږ وکړ: موټروان خو نشته. تښتېدلی دی.

زما د چوکۍ شا ته ډېرې ښځې ولاړې وې؛ ځکه خو نارينوو نـه وم ليدلی.

په زړه کې خوشاله وم چې چا نه وم پېژندلی. سوکه سوکه، چې د نـورو راتـه پـام نـه شي، لـه گڼـې گـوڼې ووتـم. پـه ټيکسيـ کـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېناستم. کور ته ولاړم. ورور ته مې په ولاړو کیسه تېره کړه او د تورخم د اډې لاره مې ونیوله.

له هغې ورځې اوس پوره شپږ میاشتې تېرېږي. په پېښور کې مزدا بس چلوم. تر ډېرې مودې مې چرت خراب و. سپرلیو ته مې بیخي نه ورکتل؛ خو هغه بله ورځ مې بیا چپ لاس ته پر اوله چوکۍ یوه سپینه کوتره ناسته وه. نه پوهېږم څنګه مې سترګې پر هغې ولګېدې؛ خو په هغه لومړي نظر سره سترګې په سترګو شوو. ښه شېبه مو سره د سترګو جنګ وکړ.

بیا مې زړه په درزا شو. د سترګو واک رانه ورک شو. چې هر څو مې سترګې مخامخ سړک ته نیولې. بېرته پټپله د هغې لوري ته کږېدلې. هغې هم ډول ډول نخرې کولې. کله یې لاندنۍ شونډه په غاښ چیچله. کله یې راته سترګه وهله او چې کله به د نورو پام نه و؛ نو شونډې به یې د مچولو په دود سره راغونډولې او یوې موسکا سره یې غبرګولې. د هغې له هرې ادا سره زه لا مستېدم او د زړه درزا مې لا زیاتېدله. وروستۍ ځل چې مې وروکتل. د هماغې نجلۍ په شان یې زلفې پر مخ خورې کړې او د نغمې په چم یې سر ته جټکه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو نا څاپه مې د هغه ماشوم سر را یاد شو چې ماغزه یې پر سړک پراته وو. له دې سره سر راباندې دروند شو. پر سترګو مې توره شپه راغله. بې سېکه شوی وم. موټر مې په سختۍ ودراوه. سر مې پر شټرنګ کېښود. څو شېبې هماغسې پاتې وم.

کلینر راباندې غږ وکړ: استاذه! څه له خیره.

لږ تم شو. بیا یې د موټر باډۍ وډبوله. غږ یې وکړ: څه له خیره! څوک نه کوزیږې.

زه هماغسې غلی وم.

کلینر راغی. پر اوږه یې لاس راکېښود. ویې ویل: استاذه! خیر خو به وي؟ که ټیک نه یې چې ډاکټر له دې بوزم.

سر مې پورته کړ. ومې ویل: نه. بس پر سر مې چکر راغی. اوس ښه یم.

پر شیطان مې تو لعنت وویل او موټر مې چالان کړ.

کابل

حیات افغان - هند روغتون

۱۳۸۶ _ ۰۵ _ ۲۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

غیرت

ګل پرې د پېښور په بوړه بازار کې په لړزاندو ګـامونو دې خـوا هـا خوا تله او راتله. اوږد ګلـداره کمیس چې لـس دولـس پیونـد یـې خـوړلي وو په تن او تور سوری سوری څادر یې پـر سر و. مخ یې په خاورو او دوړو کې پټ و او خولو لاړې پـرې جـوړې کـړې وې. یـو لاس یـــې وړانـــدې نیـــولی و. پـــه ژړه غـــوني غـــږ یـــې ویـــل: د خدای لپـاره خـیر کـړئ! کونـډه یمـه. یتـیمان لـرم. خـدای دې عوضونه درکړي... د خدای په نامه!

نور یې د ګرځېدلو توان نـه درلـود. د بریښـنا سـتنې تـه یـې تکیـه ولګوله او په چرت کې ډوبه شوه. تیر وختونه یې ور یاد شول. خپل میـړه، زړورخان ور یاد شو. هغه ځان ډېـر غیرتي سـړی بالــه. دې ځو ځو ځله په زاریو ورته ویلـې وه چـې: سـړیه جنګ تـه مـه ځــه. کـه خدای مکړه څه درباندې وشي، زه به څه خاورې پـه سر کـړم. یو ورور دې و، هغه هم شهید شو. ما چاته پرېږدې؟

خو میړه یې ویلي و: دا د بې غیرتـۍ خبـرې بـه نـه کـوې. ملایـان وایي اسلام په خطر کې دی. جهاد رابانـدې پـرز دی. کـه زه مـړ شم نو پاک شهید به یم. جنت به مې ځای وي. ته که بل څوک نه لرې نو خدای خو لرې خدای به دې وساتي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د هغې ورځې خبرې وې چې زړور خان جنګ ته د تلو په وخت کې ګل پري ته کړې وې او لا يوه مياشت نه وه تيره چې د مرګ خبر يې راغی.

د يوه موټر هارن د ګل پري د دغو ترخو يادونو سلسله وشلوله. ګل پري سر راپورته کړ او د موټر خوا ته يې وکتل. تور لوکس موټر و. ټيرونه يې پنډ پنډ او ښيښې يې تورې وې. د موټر ښيښه کښته شوه د موټروان په څنګ کې يو چاغ تور رنګه ګنجی سړی ناست و. په سترګو يې سپينې عينکې وې چې سترګې يې غټې ښکاره کولې. غټ غټ تاو کړي بريتونه يې وو. د سپين کميس تڼۍ يې خلاصې وې او د سرو زرو هار يې چې لکه زنځير غوندې و، مالومېده. تور واسکټ يې اغوستی و.

ګل پري د موټر په ليدلو هکه حيرانه شوه. چاغ سړي ورته په ګوته اشاره وکړه. نه پوهېده چې څه وکړي. موټر بيا هارن وکړ. لا يې فکر کاوه چې څه وکړي. ور ياد يې شول چې لورکۍ يې د دوو ورځو راهيسې وږې ده. هر ماښام په ژړا ژړا ډوډۍ غواړي او همداسې په ژړا ژړا څملي. دې پخپله هم دا دوې ورځې د ډوډۍ څکه نه وه کړې. د ځان پروا يې نه درلوده خو د لور لوږه او ژړا يې نشوه زغملی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موټر یو ځل بیا هارن وکړ. دې چې پورته وکتل، بیا هم چاغ سړي ورته اشاره وکړه چې راشه.

زړه نا زړه په کرار کرار د موټر خوا ته روانه شوه. کله چې ور نږدې شوه، د موټر شاتنۍ دروازه خلاصه شوه. دا ور وختله.

موټر ګړندی روان شو. د فیز تري حیات اباد یوه کوڅه کې تاو شو. د یوه لوکس درې پوړیز کور په دروازې ننوت.

دوه ساعته وروسته ګل پري له هغه کوره راووته. خو اوس هغه پخوانۍ ګل پري نه وه. هر څه یې بدل شوي وو. لنډه پنجابي کالي یې په غاړه وو. سور جارجټ ټیکری یې پر لمدو ویښتانو پروت و. مخ یې پاک سوتره و. سپوږمۍ غوندې ځلیده. ډېره ښکلې وه. تورې بادامي غټې غټې سترګې، تک سپین مخ چې د کمخونې په اثر لا سپین شوی و، نرۍ شونډې او د ورځو منځ په تندي باندې شین خال په ریښتیا چې ورنه ښاپیرۍ جوړه کړې وه. هغه صفتونه چې ملایان یې د جنت د حورو په اړه کوي، ټول په ګل پري کې وو.

خپلې زړې جامې یې په یوه دسمال کې تاو کړې او په تخرګ کې نیولې وې. په بل لاس کې یې د زرو کلدارو دوه لوټونه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن د سپږ جي سره درې تنه نور انډيوالان هم وو ځکه خو يې دومره زياتې پيسې ورکړې وې.

ګل پري سر کښته اچولی و. ټول بدن يې رپيده.

لکه ماشوم چې نوی په پښو شي، د هر پله په ايښودلو يو ځل درېدله او بيا يې بله پښه مخته ايښودله. له ځانه سره يې وويل: زړور خانه! تا خو په اسلام غيرت وکړ. خدای خبر چې تا ته به د جنت حورې رسيدلې وې که نه خو ستا ښځه ...

کجکی ۱٦،۱۱،۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرګ که شهادت؟

د کانټېنري موټرو کتار له کندز څخه مزار خوا تـه روان و. د سـهار یولس بجې وې. منی پیل شوی و خو تېرو پر له پسې وچکالیو هوا ډېره توده کړې وه. منی هم د اوړي په شان ګرم و.

کاروان ټکنی تګ درلود. له دې نـه جوتېـده چـې کانټېنرونـه ښـه درانـه دي. پـه کـانټېنرونو کـې انسـانان بـار وو. هغـوی د انسـان سـوداګرانو پـه دې صـندوقونو کـې اچـولي وو. دا د طالبـانو هغـه افراد وو چې پـه کنـدز کـې ملیشـو تـه تسـلیم شـوي وو. د ملیشـو مشرانو ژمنه کړې وه چې دوی به د تسلیمېدو پـه بـدل کـې خپلـو کورونـو تـه اسـتول کیـږي. خـو اوس یـې پـه شـبرغان کـې خپلـو زندانونو ته رهي کړي وو. هر کانټېنر کې تر سـلو زیـات کسـان پـه ولاړه سپاره وو.

ځلمی عبدالباری هم یوه کانټېنر کې ولاړ و. پنځه میاشتې کېدې چې د طالبـانو جلب و احضـار لـه هلمنـد څخـه پـه تخـار کـې د هزارباغ کمربند ته راوستلی و. هغه یې اصلاً د دریو میاشـتو لپـاره راوستلی و خو همدا چې درې میاشتې یې پوره شوې، د امریکې د یرغل خبره توده شوه او مشرانو یې پرېکړه وکـړه چـې هـېڅ څـوک کور ته نشي تلای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه هم د نورو طالبانو په څیر فکر کاوه چې ریښتیا هم خپل کلي کـور خـوا تـه روان دی نـو ځکـه یـې د خپـل کـلي منظـرې لکـه د ټلویزیون د هینداري پر مخ چې وي، د سترګو له مخــې تېرېـدلې. په هلمند سیند کې لامبو وهل، د کجکي پر غاړه د ماهیـانو نیـول او وریتول، انډیوالانو سره پر لامبو شرطونه تړل او د شرطونـو ګټـل. څه خوږې شېبې وې.

هغه په لامبو کې تر ګردو انډیوالانو تکړه و. هره غوټـه یـې تـر سـل ګزو کمه نه وه. کېداې شي یو علـت بـه یـې دا و چـې عبـدالباری هېڅ عمل نه درلود. د دې خوږو یادونو ننداري ډېر دوام ونـه کـړ . تنـدې او ګرمـۍ د ټولـو وضـع خرابـه کـړې وه. پـه کـانټېنر کــې د ستنې په اندازه سوری هم نه و نو ځکه هوا هـم مـخ پـه خلاصـېدو وه. ټولو ته سا بندې غونـدې حالـت پیـدا شــوی و. کانټــینر لکـه تناره غـونـدې سور شوی و. دېوالونه یې د سکروټې په شان سره وو او د سرې لاسونه یې سـوځول. د خولـو بـوی او د اوسـپنې د زنـګ بـوی د هغـوی سـا بنـدې لا پســې زیاتولـه. هغـو کسـانو بـه چــې دېوالونو ته نږدې وو په غبرګو لاسونو د کانټېنر دېوالونه ډېـول خـو چا به مـوټـر نه دراوه او د دوې لاسـونه به وسوځـېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغوې وضع وار په وار لا خرابېده. چا باندې بـه ضـعف راغــی. د چا به خوا وگرځېده. څوک به قيونـه وهـل. د چـا بـه نـارې سـورې پورته وې. څو دقيقې وروسته تيار محشر جوړ شو. هر چا بـه هڅـه کوله چې د نورو پر اوږو وخېـږي په دې تمه چې پورتـه بـه هـوا يـو څه زياته وي او د دوې سابندي به لېرې کړي. خو دغه هڅــې هـم بې گټې وې او په څو شېبو کې ټول يو په بل پسې سر پـه سر سره پرېوتل او يو په بل پسې يې سا وخته. د عبدالباری وضع هم ډېـره خرابه وه خو لا ژوندی و. ښايي په دې خاطر چې سا يــې پخـه وه. زړه يې په کراره خو گړندی درزېده. سر يې پر له ځرخېده ،خوا يې گرځېده خو د قی وهلو وس ورسره نه و ځکه چې نس يې تـش و. پر سترگو يې توره تياره راغلې وه. د نورو انډيوالانو د مرگ لېدو يې د ژوند تمه شکولې وه.

د حاجي مولوي خبرې ور په ياد شوې. پنځـه مياشـتې پخـوا چـې عبدالباری يې د نـورو ځلوېښـتو انـډيوالانو سره يـو ځـای تخـار تـه بيولی و، د خط مشر چې ټولو حـاجي مولـوي صـاحب بالـه، ورتـه وينا کړې وه او ويلي يې وو: «مـوږ او تاسـې د شر و فسـاد پـر ضـد جهاد کوو. د جهـاد اجرونـه خـورا ډېـر دي. تاسـې هـېڅ بـاک مـه کوئ. که زخمي شئ، په درد نه پوهيږئ. د درد پر ځای به يو ډېـر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږ احساس ولرئ. دلته مرگ نشته. څوک چې وژل کیږي، د شهادت درجه ورپه برخه کیږي. شهید د ځنکدن په عذاب نه پوهیږي. عزراییل ورته یو گل راوړي او دی چې څنگه هغه گل بوی کړي، سا یې وځي»

عبدالباری د ځنکدن په حال کې و خو په عذاب یې پوهېده. عزراییل ورته گل نه و راوړی. د هغه په پوزه یوازې د خولو او د اوسپنې د زنگ بوی لگېده. وروستۍ خبره یې چې په ذهن کې وگرځیده همدا وه «مرگ که شهادت؟» او بیا یې سا ورکړه.

کابل ١٣٨٦ – ٠٤ – ٠٣

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومندان پلنګ

د بازار ورځ وه. يوه موټر کې مې شپاړس بوجۍ کچالو بـار کـړی او کندز ښار ته روان وم. ډېره موده شوې وه چې ښار ته نـه وم تلـلی. هر څه راته پردي غوندې ښکارېدل. له «شوراوه» تېر شـوی او «سر دورې» ته ورکوز شـوی وم چـې ګوپيچـه والا پاټکيـانو ودرولـو. يـوه چې برګ دسمال يې د خپلو اوږدو څڼو له پاسه تړلی و او په لاس کـې يـې کلاشـينکوف ځړېـده، راوړانـدې شـو. د مـوټر چارچـاپېره وګرځېد او پوښتنه يې وکړه: بار د چا دی؟

ځواب مې ورکړ: زما دی.

ــ ما پسې راشه.

هغه مخکې زه ورپسې روان شوم. شـل دېـرش ګـزه لـيرې يـوې زړې کلا ته ننوتلو. د کلا په بر سر کې څو کوټې او په منځ کې يې د سپېدارو د دوو لويو ونو سيوري ته چـې د ويـالې پـه څنـډه کـې ولاړې وې، يوه چوتره وه. پر چوترې درې شـپږ ګـزي د مـور غـالۍ وېړې وې. څلورو څنډو ته يې بخملي نيالي پراته وو.

پنځه کسان د يوه برګ دسـمال شـاوخوا تـه ناسـت او د کمسـايي دانې يې کولولې. د صفې څنګ تـه لـس پنځـه لـس ګوپيچـه والا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوپکیان د ویالې غاړې ته ناست او د سګرټیو نه یې لوخړې پورته کولې. څنیور خپلې ګونډې پر غالۍ ولګولې او چوپه خوله کېناست. څو چې یوه سړي له میدانه پیسې راټولې کړې. اول څنیور او بیا نورو د «دس خوش ـ دس خوش» نارې وکړې. د پیسو ګټونکي دوه بنډله لس زري لوټونه څنیور ته ورواچول او وې ویل: واخله دا پر هلکانو وویشه.

همدې وخت کې یې ما ته پام شو. له څنیور نه یې وپوښتل: قلیچه! دا څوک دی؟

ـ بار والا دی صایب.

له سر نه تر پښو پورې یې له نظره تېر کړم او ویې ویل: څه شی دې بار کړي؟

ـ یو څه کچالو دي.

ـ چیرته یې وړې؟

ـ ښار ته. خرڅوم یې.

ـ ماسول (محصول) یې راکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ د څه شي ماسول؟ د بل ځایه خو مې نه دي راوړي. د خپلې ځمکې مې دي.

_ قلیچه ! دا سړی خو را ته نوی ښکاري. جاسوس ماسوس خو به نه وي؟

قلیچ ما ته په ځیر وکتل او ویې ویل: والله ما خو هم پخوا نه دی لیدلی.

زه په دې ټوله موده په دې فکر کې وم چې دا سړی خو را ته اشنا غوندې ښکاري. اوږدې څڼې، تک سپین مخ، نرۍ ښکلې شونډې، په رانجو نرۍ تورې کړې سترګې، دنګه سپینه غاړه او نرۍ ښځینه اواز یې راته ډېر اشنا وو.

هو را په یاد مې شو. دا خو پخپله فېروز جان و. نریو بریتونو او پر زنې څو تاره ږیرې، ګوپیچې او د مرمیو غاړکې یې رنګ بدل کړی و. فېروز جان د حاجي مراد بای هلک و. دا څو کاله مې نه و لیدلی.

پخوا به چې کله کله مراد بای مېلمستیاجوړه کړه او موږ به ورغلو نو فېروز جان به تورې سترګې، سرې شونډې، سره لاسونه او سره اننګي، ښځینه کالي په تن، سالو په سر او زنګ په پښو میدان ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو. دمبوره چیان به یې ګډا ته نشول ټینګېدای. شپه به له نیمې واوښته، دمبوره چیان به ستړي هلاک اوړد وغځېدل خو دی بـه لا هم په میدان کې و او زموږ چکچکو ته به ګډېده.

پنځه کاله مخکې اوازه ګډه شوه چې فېروز مراد بای ویشـتلی او د هغه له نوې ښځې سره تښتېدلی. خلکو ویل چې فېروز د بـاې لـه نوې ښځې سره تار غځـولی و. رښـتیا خـو دا وه چـې حـاجي هغـه ښځه چې د ده د لور په عمر وه، د زرکانو په جنګ کـې ګټلـې وه. که نه دی خو د ښځو شوقي نه و. د شپې به په جلا کوټـه کـې لـه فېروز سره ځملاسته. چې په کور کې به یې هر کار و نـو فېـروز بـه یې استاوه. کوروالا یې له فېروز نه ستر نه کاوه. یوه ورځ چې مـراد باې له خپلې مشرې ښځې سره لانجه کـړې وه، هغـې ورتـه پیغـور ورکړی و چې شرم وکړه ښځه دې له فېروز سره جوړه ده او ته ما ته ببرېږي.

مراد غوښتل چې فېروز وولي خو هغه پر وار ړومبی کړ او پر تنـدي یې وویشت. وروسته بیا خبر شوم چـې فېـروز پـه یـوه تنظـیم کـې قوماندان شوی خو خبر نه وم چې چېرې اوسي.

د فېروز غږ له چورتـه وایسـتم: تـا تـه وایـم! څـوک یـې؟ چـا تـه جاسوسي کوې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ زه قدوس یم... د مرادبای انډیوال. فېروز جانه ما نه پېژ...

پر اوږه مې یو سخت ګوزار وشو. خبره مې غوڅه شوه. پړمخې وغورځېدم. د لغتو او کنداغونو باران راباندې جوړ شو. ولې، ملا، ورنونه، سر، یو ځای مې هم روغ پاتې نشو. یو ډول تود شی مې غاړې او زنې خوا ته را وبهېده. لاس مې پر تېر کړ. وینې وې.

څنېور له ویښتانو ونیوم. پورته یې کړم او د فېروز مخې ته یې ودرولوم. ټول بدن مې خوږېده د ودرېدو وس را کې نه و. فېروز راته بد بد وکتل خپل اواز باندې یې زور وکړ چې ډډ شي او ویې پوښتل: زه څوک یم؟

ـ ته فېروز جان یې.

په ټول زور یې یو سوک په خوله راکړ او چیغه یې کړه: زه قوماندان یم. قوماندان پلنګ.

کابل

افغان ـ هند روغتون

۱۳۸۶ ـ ۰۶ ـ ۰۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

له زوی سره خواله

داود جان به اوس ستر شوی وي. زه چې دې خوا ته راتلم، د نهو میاشتو و. خاپوړې یې کولې ـ یو... دوه... درې ـ روژه کې مې درې کاله پوره شول. له روژې نه تر لوی اختره دوې میاشتې او یوه میاشت بله دا یې درې میاشتې ټیک درې میاشتې باندې درې کاله کېږي چې نه مې دی لیدلی. ماما یې چې اختر کې زما پوښتنې ته راغلی و، وویل: داود جان ډېرې خوږې خبرې کوي. چې څوک ورنه پوښتنه وکي چې «پلار دې چېرې دی؟» هغه په خوږه ماشومانه ژبه ځواب ورکوي «پلال مې د دېوانو جنګ ته تللی زما پلال ډېل غیلتي سړی دی» مانا پلار مې ډېر غیرتي سړی دی.

داود جانه زویه! د زړګي سره! پلار دې ریښتیا غیرتي دی. څه وکړم، همدې غیرت له تا نه لیرې کړم. ګومان کوم چې هغه کابلي تروزي به مې ریښتیا ویل. هغه راته ویل چې «دغه مرګونه چې تاسې یې خپلو کې سره کوئ، دا غیرت نه دی، دا بې غیرتي ده.» ما ورسره نه منله. ویل به مې چې ته فارسیوانانو سره لوی شوی یې. ته په غیرت څه پوهېږې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو اوس چې وينم، لکه چې هغه ريښتيا ويلي وو. خپل اوښی جنت گل مې وواژه. زما خور يې وهلې وه. هاغه ورځ مې خور ځومره راته ژړلي و. يوه سترگه يې تکه شنه اوښتې وه. ما هم ځو ځلې خپله ښځه همداسې ډبولې ده. ستارگل لالا وايي چا چې خپله ښځه نه وي وهلې، جنت ته نه ځي ځکه چې ښځه ناقص العقله ده. مور ته مې دې هم خدای خير ورکړي، په هاغه ورځ يې ځومره زهير کړم چې «ته بې غيرته ځنگه راغلې! خور دې په سرو سترگو درته ژړل خو تا هېڅ هم ونه کړل؟ پلار دې درې مړي کړي وو. خدای دې يې وبخښي داسې غيرتي سړی و. تا غونډې خو نه و.»

زه هم پښتون يم، پيغور کله منلی شم. هغه هم بيا د خپلې مور پيغور! ماشين مې په اوږه کړ. د هغوی کلي ته لاړم؟ جنت گل په پټيو کې کار کاوه؟ چې ورنږدې شوم، د ليرې نه يې غبږه را ته خلاصه کړه. د هغه خبرې مې هېڅ نه هېريږي. «اوهو ناځوانه! ته چېرته يې. گهيځ مې درته چرگ حلال کړی و خو چې خبرېدم ته وختي تښتېدلی وې. خير دی زه تا غونډې ناځوان نه يم. بل چرگ به درته... دا څه کوې؟ ماشين سره ټوکې مه کوه... وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلکه! ليونی شوی خو به نه يې؟ اوهو گوته دې له ماشـې ايسـته که... دا څه کوې؟ ماشين ډک دی...»

ما هېڅ ونه ويل. پر ماشې مې گوته ټينگه کـړه. ډز شـو. سـړی پـر ځمکه ولوېد او زه وتيښتوم. څو پورې چې د هغه ورونـه را رسـېدل، ما ځان د ماما کور ته رسولی و. له هغې ورځې ستا ديدن راباندې حرام شو. اوف! داود جانه! غيرت مې وکړ خو اوس خپل کور کـلی رانه پاتې دی. د جنت گل ورونه او د اکا زامن يې لارې څاري. که ورپېښ شم نو د ژوند څکه به هم ونه کړم. له مرگه نه ډارېږم خو په دې وېرېږم چې تاسې به څنگه وکړئ. ځمکه مـې د تـره زامنـو تـه پاتې ده. زه د پلاره همدا يو سر پاتې يم. تا غونډې زه هـم ورور نـه لرم. د تره زامن خو مې اوس سم خلک دي، خپله دهقـاني اخـلي او نوره غله دانه تاسو ته درکوي. خو هغوی هم په پوسـت پـاک نـه دي. سبا ته به هغوی هم راته تربور شي. که يـو ځـل زمـا سـترگې پټې شي نو پټې څه چې ان ستا مور به هم ځان ته په نکاح کړي.

نو ما څه گټه وکړه؟ پخپله د عمرونو مساپر شوم، کلی را نه پاتې شو. د پنجاب په دې گرميو کې د خښتو مـزدوري کـوم. شـپه ورځ کړېږم. هره شپه مې سترگو ته درېږې. هره شپه دې په خـوب کـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وینم. خدای خبر چې ته به همداسې یې چې زه دې په خوب کې وینم که نه.

خورکۍ مې بې چاره هره ورځ ډبول کیږي. د کور ټول کارونه پر هغې دي. د غوا لوښل، د سرې ټولول، غویانو ته واښه رېبل، اوبه راوړل، لو او لور او ټول نور کارونه. خپل وړوکي لېوره ته ناسته ده. هر لیور چې یې کور ته ننه وځي او د خپل ورور عکس ته ګوري نو دا له کمځیو را نیسي او چې څومره وس لري، هغومره یې وهي. د خوابښې یې هم چې هر وخت زوی ور په یاد شي، د دې ویښتان شکوي. پخپله هم ژاړي او دا هم ژړوي. زموږ له کوره یې منع کړې. ښو شپو ته یې هم نه ورولي. د نري رنځ مریضانو غوندې وچه کلکه شوې. دا خبرې مې مور په کسیټ کې کړې وې. په ډېرو ننواتو هغه خلک دې ته راضي شوي دي چې یوازې زما مور په اختر کې لاړه شي او خپله لور وګوري.

څو بجې شوې؟ اوهو! یوه نیمه بجه ده. ټوله شپه مې په ویښه تېره کړه. سبا وختي بیا زه یم او د خښتو قالب. ته ودرېږه چې یو سګرټ خو وڅکوم. دا قوطی خو تش دی. نن شپه مې څو دانې سګرټ څکولي؟ ته ودره! لس دانې هغه بل دبي کې وې، شل هم دا. دېرش دانې سګرټ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه خدایه! هر څه دې رانه واخیستل خو دا خوب رانـه مـه اخلـه
که نه نو لېونی به شم... ټوخه... ټوخه...

کابل

افغان _ هند روغتون

۱۳۸٦ _ ۰٦ _ ۰۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماما او خوريي

۱۹۹٤ کال و. څو ورځې کېدې چې تقاعد مې اخیستی و. د جرمني په فرانکفورت کې اوسېدم. په همدې ښار کې زېږېدلی هم وم. د کریسمس ورځ وه. ما وار له مخې پتېیلې وه چې کریسمس کې به له ځانه نیکولاس یا پاپا نویل* جوړوم. پرون مې له بازاره د نیکولاس ځانګړې جامې اخېستې وې. اوږده سره بخملي چپنه، اوږده ږېره او بریتونه، سره بخملي خولۍ او اوږدې سپینې څڼې.

زموږ د ښار په یوه څنډه کې د بهرنیو کډوالو یو کمپ و. په دې کمپ کې د بیلابېلو هیوادونو کډوال دېره وو. ما پرېکړه کړې وه چې د همدې کډوالو ماشومانو ته به سوغاتونه ورکوم. د نیکولاس جامې مې واغوستې. په څو کڅوړو کې مې د ماشومانو لپاره سوغاتونه واچول او خپل موټر کې د کمپ خوا ته وخوځېدم. د کمپ له مسول څخه مې اجازه واخیسته او د ننه لاړم.

ښکلې ورځ وه. له اکتوبر څخه تر ننه پورې مو لمر نه و لیدلی خو نن آسمان شین و. د کډوالو ماشومان د کمپ انګړ ته راوتلي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره لوبې یې کولې. په هغو کې ځینې پوهېدل چې نیکولاس کوچنیانو ته سوغات ورکوي نو زما خوا ته یې رامنډې کړې. ما هم کڅوړو ته لاس وغځاوه او هر یوه ته مې یو څه سوغات ورکړ. د ماشومانو خندا او خوشحالۍ ما ته ډېر خوند راکاوه.

ما ته خو خدای اولاد نه دی راکړی نو ځکه مې ماشومان ډېر خوښېږي. رېښتیا ماشومان خو باید د هر چا خوښ شي. د خدای پاک او معصوم بندګان دي. همداسې مې سوغاتونه ویشل او وړاندې تلم. سترګې مې پر یوه کوچني هلک ولګېدې چې له نورو کوچنیانو څخه لیرې د دیواله کنج کې لمر ته ناست دی او په چرت کې ډوب دی. عمر به یې د څلورو – پنځو کالو په شاوخوا کې و. زړه مې وربانـدې وسو. ورنـږدې شـوم. مـا وې د خپګـان پوښتنه به هم ترېنه وکړم او یو څه سوغات به هم ورکړم. خو زما په لېدو یې له خولې یوه کړیکه پورته شوه او بېسده شو.

وار پار رانه خطا شو په بېړه مې په غېږ کې ونیو. غوږ مې یې سینې ته ورنږدې کړ. زړه یې درزېده. بیا مې غوږ پوزې ته یې ونیو. سا یې هم کښله. یو څه ډاډه شوم چې ژوندی خو دی.

له مخامخ بلاک څخه یوې ښځې چې خپل تور پړونی یې په لاس ټینګ نیولی و، زموږ خوا ته رامنډه کړه. پوه شوم چې د هلک مور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده. له جیب نه مې موبایل راوایست او روغتون ته مې زنګ وواهـه. په څو شېبو کـې امبـولانس راورسـېد. هلکـی مـو امبـولانس کـې واچاوه. مور يې په خوا کې کېناسته. زه پخپل موټر کې امبـولانس پسې روان شوم.

روغتون کې ډاکترانو وويل چې ماشوم سخت وېرېدلی دی. خـو د اندېښنې وړ داسې څه نشته.

د کوچني مور زما ږيرې ته اشاره کوله او پخپله ژبه يې څه ويله. زه همدومره پوه شوم چې ماشوم زما له ږيرې څخه وېرېدلی دی.

ږيره او برېتونه مې لرې کړل. د نيکولاس جامې مـې هـم لـه ځانـه وايستې. په انتظار خونه کې کېناستم. نږدې نـيم سـاعت وروسـته نرس راباندې زېری وکړ چې ماشوم په سد شو. په دې وخت کې د کمپ مسوول هم له يوه ژباړونکي سره راورسـېد. پـه ګـډه د هلـک ليدو ته ورغلو. د خوارکي رنګ بيخي تښتېدلی و. ورنږدې شوم. پر وينښتانو مې لاس ورتېر کـړ. پـه ماشـومانه ژبـه يـې کـوم څـه راتـه وويل.

ژباړونکي ما ته کړه: هلک تا ته وايي چې ماما ته څوک يې؟

_ ماما؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ هو. د افغانستان ماشومان له خپلو ماماګانو سره ډېره مینه کوي.

ـ ورته ووایه چې هو زه دې ماما یم.

همدا چې ژباړونکي زما خبره ورته وکړه، ماشوم زما لاس ونیو. خپلې خولې ته یې نږدې کړ او بیا یې ښکل کړ.

اوه خدایه! دا څومره مینه ناکه ماشوم و. ما یې هم تندی ښکل کړ. عجیبه احساس مې درلود. ګومان مې کاوه چې زړه مې ویلې کېږي. دې ماشوم مې زړه بیخي له ګوګله وایست. په زړه کې مې ورته ډېره مینه پیدا شوه.

ژباړوونکي ته مې وویل چې د هلک له مور څخه دې پوښتنه وکړي چې هغه ولې له ما څخه ډارېدلی و.

ژباړونکي د هغې کیسه داسې راوژباړله: شپږ میاشتې پخوا کله چې کور مو په کابل کې و، یوه ورځ تا

غوندې ږیرور زموږ کور ته راننوتل. هلک ویده و خو د هغوی په شور ماشور راویښ شو. ږیرورو د ده پلار ته ویل چې پیسې راوباسه خو هغه په زاریو ورته ویل چې موږ پیسې نه لرو. ما احمد ګل د کوټې په یوه کنج کې پټ کړی و. ما هڅه کوله چې د زوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګي مې پټې کړم. خو هغه د پېښې ننداره کوله. څه کم يو پاو دغه لانجه روانه وه. چې ناڅاپه يوه ږيرور ماشې ته ګوته يوړه په يوه شيبه کې يې د احمد پلار اوږد وغځاوه. ظالمانو پر تندي ويشتلی و. له خولې نه يې اخ قدرې هم راونه وت. ځـای پـه ځـای يـې سـا ورکړه.

هغې دا وروستۍ جملې په سلګو سلګو وويلې. نور يـې نـو د خپلې ژړا مخه نه شوه نيولی. احمد هم له ژړا سره کړيکـې کـولې او زما اوښکې هم روانې وې.

د احمد مور چې ژړا يې وار په وار خبرې غوځولې، وويل: لـه هغــې ورځــې... راوروســته... چــې هــر وخــت... ږيــرور وينــي... همداسې بېسده کيږي.

دغې کيسې ډېر غمجن کړم. ځان مې ګرماوه چې ولې مـې د احمد په زړه کې دا تريخ ياد ورتازه کړی.

خو اوس ډېر خوښ يم چې لـه داسـې ګـلالي ماشـوم سره آشـنا شوی يم. اوس هغه زموږ ژبه زده کړې ده. ما شېفر ماما بولي او زه هغه ته د ده پخپله ژبه «خوريې» وايم. چې ريښتيا ووايم، ما په ټول ژوند کې له چا سره دومره مينـه نـه ده کـړې. اوس هـره يکشـنبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمپ ته ځم. خوریی راسره اخلم په موټر کې چکر ورکوم. موټر يې ډېر خوښيږي. په پارکونو او مېله ځايونو کې يې گرځوم. له دې کار نه ډېر خوند اخلم. د هغه خوشالی زما روح آراموي.

اوس مې زيره هم پرېښې ده خو خوريی راځخه نه ډارېږي. ما همدا غوښتل چې د هغه ذهن ته دا خبره واچوم چې زيره هيڅ گناه نه لري، گناه خو د زيرې ځينې نا اهله څښتنان کوی.

کله کله احمد راته وايي: شېفر ماما! کاشکې دا ټول زيرور لکه تا غوندې وای.

او زه ورته وايم: کاشکې د دنيا ټول ماشومان ستا په شان مينه ناکه وای.

کابل اريا کلينيک

۰۵- ۰۳ – ۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا مې ماتـه شو ه

له مطالعې نه ستړی شوی وم. له کوره د باندې ووتـم چـې سـياله وکړم. زموږ له کور څخه درې ـ څلور سوه ګـزه لـرې کرونـدې وې. هلته هـوا ډېره ښـه او چوپـه چوپتيـا وه. پخـوا بـه هـم کلـه کلـه د مطالعې لپاره هلته تلم. په دې ورځ هم همغو پټيو خوا ته لاړم. څو واره مې ژوره سا واخيسته. طبيعت ډېر خوند راکړی و. د ونو سيورو ته روان وم. د پټيو منځ ته لا نه وم رسيدلی چې د زګېـرو سره مـې داسې يو غږ تر غوږو شو: آخ! ملا مې ماته شوه.

شاوخوا ته مې په ځير وکتل خو هيڅ څوک هلتـه نـه وو. هـره خـوا مې وکتل. د ونو سرونو ته مې هم نظر واچاوه خو هلتـه هـم څـوک نه وو. سترګې مې تنګې کـړې او لاس مـې د سـترګو لـه پاسـه پـر تندې کېښود ترڅو هر څه سم ووينم خـو تـر هغـه ځايـه چـې مـې سترګو کار کاوه هيڅ څوک نه ښکارېده. ګومان مې وکړ چې ماغزه مې سـتړې شـوي دي او همداسـې مـې خيـالي غږ اورېـدلی. پـه همدې سوچ کې وم چې بيا مې هماغه غږ تـر غـوږو شـو: آخ! مـلا مې ماته شوه.

دا خبره راته ډېـره آشنا وه. خو نه پوهـېدم چې چېـرې او د چـا لـه خولې مې اورېدلې وه. لږ وروسته مې ذهن ته راغله چـې دا زمـوږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګاونډي میرویس خان خبره وه. د تنظیمـي جګـړو پـر مهال د هغه په کور یو توغندی لګېدلی او ځوان شل کلن زوی یې شهید کړی و. کله چې په هغه ورځ میرویس خان له ښاره کور ته راستون شو او د خپل ځوانیمرګ زوی جسد یې ولید چې په وینو کې لت پت پروت دی نو په زوره یې چیغه کړه: «آخ! ملا مې ماته شوه.» او بیا بېسده شو.

په همدې فکر کې وم چې بیا مې هماغه غږ واورېد. یو ځل بیا مې شاوخوا وڅارل. خو څوک رامالوم نه شول. فکر مې وکړ چې هسې وېرېدلی یم.

له جیب نه مې وړکی راډیو راویسته او ومې لګوله. ما وې خپل پام به غلط کړم. په دې ورځو مې خبرونه هم نه وو اورېدلي. بي بي سي راډیو مې ونیوله. خبرونه وو. اول خبر یې دا و: د بودا هغه بې ساري مجسمې چې شاوخوا یونیم زر کاله پخوا جوړې شوې وې، نن طالبانو په بم والوزولې.

دغه خبر مې چرت ډېر خراب کړ. نور مې نه څه لیدل او نه مې څه اورېدل.

راډیو هسې چالانه وه خو زه په فکر کې ډوب وم. د وخت په تېرېدو نه پوهېدم. خدای خبر چې به یو ساعت همداسې ډوب وم که لا ډېر خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه غړ بیا په سد کړم. پورته مې وکتل مخامخ یو سپین ږیری سړی ولاړ و. اوږده سپینه ږیره او اوږدې څڼې یې وې. سر تور سر و خو یوه نری ریتاړه یې پر تندي باندې تړلې وه. کمیس یې ګونځې ګونځې او لمن یې ګرده وه. د پرتوګ پایڅې یې تنګې او ګونځې ګونځې وې. په پښو کې یې تر زنګانه پورې له نیمڅي نه جوړې شوې موزې وې. چپنه یې هم له نیمڅي نه جوړه وه. پر غاړه یې د سپینو زرو یوه څلور کنجه غاړکۍ ځړېده چې د فیل یو غاښ ورپورې ټېنګ شوی و. په یوه ګوته یې ګوتۍ وه. د ګوتۍ کړۍ د سپینو زرو او غمی یې د عقیقو و. په غمي کې یې د آتنا د خدایګوتي انځور د یوه ولاړ بني ادم په توګه ښکارېده. د څرمنو پر ملاوستني یې د ژوو او الوتونکو انځورونه کیندل شوي وو. یوه ختېینه کوزړۍ لکه اوسني پتک یې تر ملا تړلې وه. پر کوزړۍ باندې هم د ګلانو رنګه انځورونه کنبل شوي وو. تر شا یې لیندۍ او د غشو کڅوړه وه. په یوه لاس کې یې یوه نیزه او په بل لاس کې یې یو ډبرین ګرز و.

ملا یې کړوپه وه خو په سترګو کې یې پنځه زره کلن برم ځلېده. په زګېرو یې ویل: اخ! ملا مې ماته شوه. خپلو بچو مې ملا راماته کړه.

کجکی ۱۳۸۵؛ ۱۱؛۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ونډ ويزه

زما اټکلونه ټول غلط وختل. زما ګومان دا و چې ملي اردو کې به ونډ نه وي او زه چې د مقاومت پر مهال په وندونو روږدی شوی یم، بې له ونده به څنګه وکړم.

د یوه کنډک قوماندانې یې راکړې وه. هر څه د امریکایانو په لاس کې وو. پیسې، اکمالات، خریداري او ټول شیان. ما ویل امریکایان خو غلا هم نه کوي نو خپل مشاور سره به څنګه ګوزاره وکړم.

د وخت په تېرېدو سره هر څه آسانه شول. د خپل مشاور ــ روبينسن ــ په هکله مې له هغه متله کار واخیست چې وایي «شوق بچه ره پیدا کو» دغه زوی مړی د ترفیع ډېر شوقي و او د ترفیع لپاره یې باید له افغانستانه د ښې دندې د ترسره کولو ثبوت وړی وای. ډېر هوښیار سړی و. نه پوهېږم څنګه خبر شوی و چې زه په دفاع وزارت کې ډېر کسان پېژنم. چې ریښتیا شي نو مقاومت کې خو هماغه یو خدای بخښلی و چې سترګې مو ترې سوزېدلې، دا نور چې اوس ریسان او وزیران دي هغه وخت یې په یوه میدان کې راسره قمار وهل او یوه پره کې یې سګرټې راسره څکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روبینسن هم لکه چې زما په شوق خبر و. یوه ورځ یې راته وویل: راځه چې انډیوالي سره وکړو. ته به ما ته د دفاع وزیر په لاسلیک یو مډال واخلې او زه به په خریداري کې ستا مشورې په پام کې ونیسم.

بس ما نور څه غوښتل. د انډیوالي لاس مو سره ورکړ. ملي اردو نوی جوړ شوی و او هېڅ شی یې نه درلود. له موبل او فرنېچر نه نیولې بیا تر پیالو، ترموزونو، کمپلو، د حمام د سامانو، قرطاسیې او په لسهاوو قلمه نورو شیانو پورې مو باید بازار کې رانیولي وای. وراره مې شیرین آغا د روبینسن ترجمان و. هغه اول له دوکاندارانو سره کتل او نرخونه یې مالومول بیا یې هغو ته ویل چې د هر شي بیه دې په بل کې یونیم او ان دوه وارې زیاتې ولیکي. د شیانو د اخیستلو نه وروسته، زه او شیرین آغا بېرته دوکاندارانو ته تلو او خپلې پیسې مو ځنې اخیستې. وروسته بیا خبر شوم چې شیرین آغا له دوکاندارانو څخه کمېشن هم اخلي او له ما یې پټوي خو څه مې ورته ونه ویل. ما وې څه پرېږده دی هم ځوان دی او د وند خو همدا لاره ده چې په وند کې وند ووهې. که له ما نه غلا ونه کړي نو له نورو یې هم نشي کولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ د موټرو تلاشۍ ته تللي وو. د جلال آباد له خوا یو لنډ کروزر موټر ډېر چټک راروان و. ما وې په دې کې به خامخا کوم فساد وي نو له خپلو باډیګاردانو سره تیار په خپل موټر کې کېناستم. لنډ کروزر راورسېد خو تلاشۍ ته یې ونه دراوه او همداسې تېر شو. زما موټر هم ورپسې شو. هلکانو ته مې وویل چې ډزې به نه کوئ.

لنډ کروزر د یوه کلي څنګ ته ودرېد. دوه کسان ورنه کښته شول او په منډه کوټې ته ننوتل. زه بیخي ورلنډ وم. هغوی مې نیولی شول خو پرې مې ښودل چې وتښتي. ژر ژر مو د موټر د سیټونو لاندې او باډۍ وسپړل. د تریاکو دېرش کڅوړې مو پیدا کړې. پنځه لس مې ورکې پرېښودې او نورې مې یې خپل موټر کې بار کړې. دې وخت کې روبینسن هم راورسېد. په هیښتیا یې زما د موټر بار ته وکتل او ویې پوښتل: ډګرمنه! دې تریاکو باندې څه کوې؟

ما په خندا ورته وویل: ورباندې ستا لپاره مډال اخلم.

هغه هم په خندا شو او نور یې څه ونه ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار مې ډېر ښه روان و. د ونډ نورې لارې مې چا ته نـه ښـییم خـو همدومره وایم چې په یوه کال کې مـې درې پـوړیز کـور جـوړ کـړ. موټرونـه مـې واخیسـتل او څـو شرکتونـو سره شریـک هـم شـوم. د روبینسن غم مې هم کړی و. د وربښمو یوه دولس گزي غالۍ، څو افغاني ښځینه کمیسونه او یو څو اوسپنیزې مجسـمې چـې مـا پـه دوو روپو هم نه اخیستلې خـو د هغـه خوښـې شـوې وې، ورتـه پـه ډېرو پیسو اخیستې وې.

کال پوره شو او روبینسن بېرته امریکې ته ستنېده. لـه وعـدې سره سم ما د دفاع له وزارت څخه ورته یو مډال واخیست چې پر کاغذ یې د دفاع وزیر لاسلیک کړی و.

د هغـه لـه تلـو څخـه څـو ورځـې مخکـې نـوي مشـاوران راغلـل. روبینسن زه هغو ته داسې معرفي کړم: ډگرمن جان آغا ډېـر تکـړه، پوه او صادق قومندان دی او په ملگرتیا کې خـو بیخـي جـوړه نـه لري.

د دې خبرې سره یې ما ته وکتل او سـترگه یـې راتـه ووهلـه. دواړو کټ کټ په خندا شوو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

روبینسن د مخه ښې پر مهال د نوي مشاور لاس زما په لاس کې راکړ او ویې ویل: ما له جګړن بلک سره خبره کړې. هماغه تړون چې زما او ستا تر منځ و، ستا او د ده تر منځ به هم پاته شي.

په داسې حال کې چې د درې واړو په څېرو کې مو د برې او خوشالي نښې جوتې وې، یو د بل تر غاړې ووتو او روبینسن مو رخصت کړ. نو څو پورې چې زموږ ملک ته د ترفیع شوقیان راروان وي، زموږ د وند ویزه هم نه ختمېږي.

کابل

حیات افغان _ هند روغتون

۱۳۸۶ _ ۰۵ _ ۲۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

عسکري کې منطق نشته

د نظامي روغتون د نفراتو آمر عبدالقدير حيران و چې څه وکړي. د نفراتو ريس ورته امر کړی و چې د روغتون تشکيل به داسې جوړوي چې د قومونو تر منځ انډول په کې مراعات شي. د نفراتو ريس ورته يو فورمول هم ورکړی و. فورمول داسې و چې په هره برخه کې دې په سلو کې پنځه دېرش پښتانه، پنځه دېرش تاجکان، او دېرش نور لږکيان مقرر شي.

خو ډاکترانو دا خبره نه منله. د روغتون علمي مرستيال او درې تنه ډاکتران د نفراتو مسول سره د نفراتو د ريس دفتر ته ورغلل. له ډېر انتظاره وروسته د نفراتو ريس هغوی خپل حضور ته ومنل. هغوې وويل چې په اداري څوکيو کې دغه فورمول تطبيقېدای شي خو په علمي او مسلکي چارو کې نه کيږي. د طب په برخه کې چې د انسان له ژوند سره سروکار لري خو بايد يوازينی معيار پوهه او وړتيا وي، نه قومي تړاو.

خو د نفراتو ريس همدا يوه خبره ټينګه کړې وه چې قانون استثنا نه مني او بايد په هره برخه کې يو شان تطبيق شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکترانو بیا هم پخپلو وړاندیزونو ټینګار وکړ. خو د نفراتو ریس پـه پای کې وویل: «په عسکري کې منطق نشته»

څو ورځې وروسته د ریس فورمول پلی شو. د فورمول لـه مخـې پـه جراحي سرویس کې هم باید دوه تنـه متخصصـان د لړکیـو څخـه ټاکل شوي وای. خو په دغه لړکیو کې د جراحي متخصصـان څـه چې آن عادي ډاکتران هم نه پیدا کېدل.

عبدالقدیـر د نفراتو ریاست ته رپوټ ورکړ. خـو له هغې خوا بیا هم د فورمول په پلي کولو جدي ټینګار وشو او دا هـم وویـل شـو چـې کـه چېرې په دې لـړکیو کې ډاکتران نشته نو کولای شي د هغوی نرسان په دې څوکیو وګوماري. په پای کې همداسې هم وشول. د یوې اونۍ لټـون څخـه وروسته په ډېـر مشکل په دې لـړکیو کـې دوه کسـان پیدا شـول چـې د نـرسنګ دوه کلـن کورسـونه یـې لوستي وو او په تشکیل کـې د متخصـص جراحـانو پـه بسـت کـې ونیول شول.

د عبدالقدیر جنجال خو په دې توګه خلاص شو خو د ډاکترانو تـر منځ لانجه اوس شروع شوه. هغوی ویل دا دوه تنـه نرسـان چـې د متخصص ډاکترانو په بست کې کار کوي او د متخصصـانو امتیـاز اخلي نو باید په نوکریوالي کې هـم د متخصصانو پـه لیسـت کـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونیول شي. آخر کې دغه لانجه هم غوځه شوه او نرسان د متخصصانو د نوکریوالي په لیست کې ونیول شول.

یوه شپه چې د همدې نرسانو څخه یو تن نوکري و، د شپې د یوولسو بجو په شاوخوا کې د نفراتو ریس چې پر نس باندې یې سخت درد و، روغتون ته راوستل شو. نوکریوال ډاکتران په بېړه ورغلل چې هغه وګوري. له دود سره سم اول د داخلې نوکریوالان وروغوښتل شول. هغوی چې د نفراتو ریس معاینه کړ، ویې ویل چې ریس اپندیسیت دی او باید د جراحي نوکریوال له خوا تداوي شي. خو د جراحي نوکریوال په دې لټه کې و چې ځان خلاص کړي او د ناروغ تداوي پر داخله ډاکتر ور واړوي. همدا و چې د ناروغ د کتلو نه وروسته یې وویل: وروره! دا مریض داخلې پورې اړه لرې. ما ورنه پوښتنه وکړه. ویل یې چې پرون یې ګاز پاس کړی دی (باد یې پرې شوی) نو څنګه به اپندیسیت وي؟

خو د داخلې نوکریوال ورته وویل: ته راشه! زه به درته وښیم چې په ناروغ کې د اپندیسیت ټول اعراض او علایم مثبت دي.

پس له ډېرو چنو جراحي نوکریوال مجبور شو چې د مریض تداوي په غاړه واخلي. ته مه وایه چې تر څو د جراح او داخله‌چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر منځ لانجه غوځېدله، د ریس اپندکس چاودلی او میکروب یې په ټول نس کې تیت شوی و. دا وخت د شپې درې بجې وې چې د نفراتو ریس یې عملیاتخانې ته داخل کړ. په دې شپه د جراحي د نوکریوال قسمت بیخي خراب و. له یوې خوا له وخیم ناروغ سره مخامخ و او له بلې خوا د جراحي نور نوکریوالان ټول د کوم بل ډاکتر واده ته تللي وو او دی بیخي یوازې و.

بس وایي چې له پېښې نه تېښته نشته. د نفراتو ریس یې د عملیات پر مېز واچاوه. د انستیزي نوکریوال مریض ته بیهوشي ورکړه او د عملیات وار ورسید. هغه حیران و چې څه وکړي. د عملیاتخانې نرس ورته وویل: آمر صایب! نورو جراحانو خو به د داسې مریضانو نس د سینې له هډوکي نه نیولې ان تر سپوږمه پورې څیرل. نو ته هم همداسې وکړه.

هغه هم چاړه راوخسیته او د نرس په لارښونه یې د مریض ټول نس وڅیره. په دې وخت کې د غوځ شوو رګونو څخه وینې وبهېدې. د هغه رنګ وتښتېد. خولې پرې راماتې شوې. حیران و چې څه وکړي خو بیا هم د عملیاتخانې نرس لاس په کار شو او ژر ژر یې د غوځ شوو رګونو سرونه په یوې برقي آلې باندې وسیزل. د عملیاتخانې د نرس کمال هم همدوره و. تر دې وړاندې هغه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه نشو کولی. اوس نو دواړه حیران وو چې څه وکړي. د مریض نس د ملنګانو د کجکول په شان خلاص پاتې و او د خیر سوالونه یې کول.

د نوکریوال په ماغزو کې ناڅاپه یو فکر د برېښنا په څېر وځلید. د جراحي لاسپوښونه (دستکشونه) یې وکښل. ځنګ کوټې ته ولاړ. د پتلون له جیب نه یې موبایل راویست. یو نمبر یې دایل کړ. خو له هغې خوا کمپیوټر وویل: «دغه نمبر والا سړی خارج د ساحې سفر کړی. وروسته زنګ ووهئ»

بل نمبر ته یې زنګ وواهه خو بیا هم کمپیوټر ځواب ورکړ: «د دې خبرتیا له اورېدو څخه وروسته خپل پیغام کېږدئ»

په همدې توګه لسګونو شمېرو ته یې زنګونه ووهل خو د موبایل کمپنیو هم د ده له قسمت سره لاس یو کړی و او د ټولو کړو ګناهونو کساتونه یې ځنې اخیستل.

څه سر به مو خوږوم شپه تر سهاره همداسې تېره شوه. سهار چې رسمیات شروع شول او نور ډاکتران راورسېدل. د ریس روح اسمان ته ختلی و. د ورځې په یوولسو بجو باندې د ریس جنازه خاورو ته وسپارل شوه. د یوه دولتي فرمان په ترڅ کې ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «بچۀ سقاو » مډال ورکړل شو. یو بل منصبدار د هغه ژوندلیک ولوست چې په پای کې یې ویل شوي وو:

ریس صاحب دومره قانوني سړی و چې آن خپل ژوند یې هم د «قانون استثنا نه مني» تر مقولې قربان کړ.

خو ډاکترانو ویل چې د نفراتو ریس د خپلې هغې خبرې قرباني شو چې ویل یې «په عسکري کې منطق نشته.»

هلمند کجکی

۲۸ . ۸ .۱۳۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیرات

درې کاله کیږي چې د وړکتون مدیره یم. دا چې څنګه مې دغه څوکۍ ونیوه، بېله خبره ده. اولو ورځو کې به مې ځان سره ویل چې تا خو په ټول ژوند کې یو ساده ماموریت هم نه دی کړی نو مدیریت به څنګه کوې؟ چې رېښتیا شي مکتب مې ان لس کاله پخوا تر نهمه پورې ویلی و. بیا وروسته مې یو چا ته پیسې ورکړې هغه د دولسم صنف شهادتنامه راته جوړه کړه. اوس هغه درسونه مې ټول هېر شوي دي. حیرانه وم چې څه به کړم. خو په دې دریو کلونو کې مې تجربه دومره زیاته شوې ده چې اوس وزارت هم راته اسانه برېښي.

په لومړۍ ورځ چې وړکتون ته لاړمه، ښوونکې او خاله‌ګانې مې خپلې شعبې ته راوغوښتلې. په ډېره عادي لهجه مې باتې شروع کړې: «ما دا مدیریت چېرته کاوه، خو څه وکړم دا د وړکتونونو ریسه نه ده، دا خوارکۍ ډېره را ته ټینګه شوه. ویلې دا ډېر مهم وړکتون دی زه پر بل چا اتبار نشم کولای او داسې لکه تا غوندې بله تکړه مدیره چېرته پیدا کیږي.»

یوې ښوونکې غوښتله چې څه ووایي خو لا یې خوله خبرو ته نه وه جوړه کړې چې ما خپلې خبرې داسې وغځولې: «مجبوره یې کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه به مې کړي وای؟ د خاله د لور خبره څوک پر ځمکه غورځولی شي چې بیا دې ډېره صمیمي خورلنه هم وي.»

له تاسو به یې څه پټوم، ریسه خو مې وُلله که په رنګ هم لیدلې وي چې توره ده که سپینه. هسې مې خلک ډارول. باور وکړئ چې دغو خبرو مې معجزه وکړه. زه کراره د خیر پر غونډۍ کېناستمه. زما کارونه نورو ښوونکو تر سره کول. نه له حاضرۍ خبره ومه، نه له راپوره. صادره- وارده، د مکتوبونو او استعلامونو لیکل او استول، محاسبه او لنډه دا چې هر څه پخپله تر سره کېدل.

هرې ښوونکې به په خپله خوښه راته دا کارونه کول. خو ما هم د هغوی زحمتونه بې مجرا نه پرېښودل. هرې ښوونکې ته مې په اونۍ کې یوه ورځ په خپل صلاحیت رخصت ورکاوه. هغوې هم ډېرې خوشحالې وې. یو څه موده چې تېره شوه، استخباراتي کار مې شروع کړ. هغه داسې چې خاله‌ګانو ته مې وویل چې ټولې ښوونکې دې وڅاري او هرې یوې چې یې زما په هکله کومه خبره وکړه، ما ته دې ووایي. په بدل کې به یې ما یو څه لرګي او یا نور توکي ورکول چې خپلو کورونو ته یې یوسي. دغه تدبیر مې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېره ښه نتیجه ورکړه. د ټولو ښوونکو په زړونو زما وېره خپره وه. هېچا جرات نه کاوه چې په ما پسې خبرې وکړي.

د هرې ورځې په تېرېدو سره زما تجربه لا پسې زیاتېدله. دا مې هم زده کړه چې څنګه د حاضرو ماشومانو له شمېر څخه دوه چنده زیات په راپور کې ولیکم او د خوراکي توکو نیمايي برخه ځان ته وساتم. تاسو ته خو مالومه ده چې په وړکتونونو کې د ماشومانو لپاره له وچو شېدو نه نیولې بیا تر بورې، غوړیو، وریجو، لوبیا او ډېرو نورو شیانو پورې هر څه پریمانه وي. هره پنجشنبه له غرمې نه وروسته چې په وړکتون کې هېڅ څوک نه پاتې کېدل، مېړه به مې خپل موټر راوست. د خاله په مرسته به مې ټول زېرمه شوي شیان په موټر کې واچول. یو څه به مې خاله ته هم ورکړل. په کور کې مو د هر شي لپاره جلا جلا کندوان وو او چې له کندوانو څخه به هم زیاتېدل هغه به مو پر دوکاندارانو خرڅول. څو میاشتې مې دغه کار په ډاډه زړه وکړ. خو یوه ورځ خاله راته وویل: مدیره صایب! دا ښوونکې نه دي، دا خپلو کې یو څه څه سره وایي.

_ څه سره وایي؟ سمه خبره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ هېڅ، بس همداسې سره وايي چې دا اضافي مواد باندې څه کيږي.

ـ تا ورته څه ونه ويل؟

ـ نه نو ما به څه ويلي وای. هغه ټيټکی نه ده ...

ـ څوک. زرغونه خو به نه يادوې؟

ـ هو هماغه. هغې ويل چې مواد خو به خامخا مديره خپل کور ته وړي. نور څوک خو يې وړای نشي.

ـ هغوې پسې مه ګرځه. چاره يې اسانه ده.

سبا مې د رخصتی پر مهال ټولو ښوونکو ته يوه – يوه کيلو وچې شيدې او همدومره بوره ورکړل او ورته مې وويل چې دا مواد اضافه وو. ما وې پر تاسو به يې وويشم چې خپلو بچو ته يې يوسئ. بس همدا و چې د ښوونکو خولې پټې شوې او زه بيخي بېغمه شومه.

خو نن يوه بله ټکه راپرېوته. د پنجشنبې ورځ وه. ميړه مې په دوو بجو خپل موټر راوست. موټر مو د وړکتون د انګړ دننه ودراوه. خاله او مېړه مې راسره لګيا شول. په بېړه مو زېرمه کړې شيان موټر ته واچول. مېړه مې جلو ته کېناست. خاله لاړه چې دروازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلاصه کړي. همدا چې دروازه خلاصه شوه سترګې مې د وړکتونونو پر معاونې ولګېدې چې له اداري مدیرې سره د دروازې شا ته ولاړه وه. اوه خدایه! دا څه لوبه رابانديې وشوه. اوس به څه ځواب ورکړم.

مخې ته یې ورغلم. ښه راغلاست مې ورته ووایه. غږ مې لړزېده. زړه مې درزېده او ټول بدن مې رېږدېده. پر تندي مې یخې خولې راماتې وې.

هغوې لکه چې چا ورته ویلي وي، سیده د موټر خوا ته ورغلې.

معاونې په تونده ژبه پوښتنه وکړه: موټر کې مو څه بار کړي دي؟

ژبه مې بنده بنده کېده. ځواب مې ورکړ: هېڅ... بس... هغه... څه شی دي... هغه اضافي مواد دي صایب.

_ اضافي مواد؟ اضافي مواد له کومه شول؟

_ معاونه صایب... هغه... هغه داسې ده... داسې ده چې کله کله به ماشومانو غیرحاضري کوله کنه.

_ نو بیا؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ بیا به موږ په راپور کې... صایب په راپور کې به مو حاضر نیول.

ـ دې ته وایي عذر بدتر از گناه.

په دې وخت کې مې مېږه له موټره راکوز شو. زړه کې مې وویل چې څه د ده ژبه خو تېزه ده، له جنجاله به مې خلاصه کړي. خو معاونې هغه ته هم په آمرانه لهجه وویل: ته نه شرمېږې چې د ښځې غلا ته دې ناست یې؟

د هغه ژبه هم پڅه شوه. ویې ویل: ولله... خورې... داسې ده... داسې ده چې

ـ ما خو اورېدلي دي چې ته په کومه موسسه کې پنځه سوه ډالره معاش لرې.

ـ هو... خورې. همداسې ده.

ـ نو بیا غلا ولې کوې؟

ـ ولله... نو څه ووایم.

زما داسې قار ورته راغلی و چې د ده ژبه خو دومره تېزه وه چې د همدې ژبې له برکته په موسسه کې مقرر شوی و که نه نو بل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمال خو والله که ولري خو اوس څه بلا وهلی چې خبرې نشي- کولای.

معاونې بیا ما ته وویل:

_ ته څنګه نه شرمېږې چې د ماشومانو حق خورې؟

اداري مدیرې وویل: چې یو ځل یې ښاروالۍ ته معرفي کړو بیا به وشرمېږي.

په همدې وخت کې مې یوه خبره په ذهن کې لکه برېښنا وځلېده ورته مې وویل: خیر دی معاونه صایب. مه مې ځوروئ. تاسې خو هم لویه خېل خانه لرئ. زه خبره یم چې ستاسو مېلمانه هم ډېر دي. دغه مواد به تاسو ته _ تاسو دواړو ته به درکړم. خو چې ښاروالۍ ته مې ونه لېږئ.

معاونې ویل: ته غواړې چې موږ هم په دې غلا کې درسره شریکې شو؟

_ نه... نه... خدای دې نکړي... معاونه صایب دا... دا مواد خو هسې هم اضافي دي کنه... صایب مصرف یې وختي تېر شوی نو ولې به غلا وي؟ دا خو ستاسو حق دی.

_ نه. نه. په دومره کي موادو به زموږ رنګ نه بدوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ومې لیدل چې لهجه یې یو څه نرمه شوې نو جرات مې زیات شو. ورغبرگه مې کړه: ولې به دومره‌کی وي؟ هره میاشت کې به همدومره مواد در ورسېږي.

اداري مدیرې وویل: گوره معاونه صایب! دې خوارکۍ خو هم والله که بده خبره کړې وي. دا بېچاره هم آبرو لري. ولې یې بې پته کوې؟ پربېږده چې خپله غریبي وکړي. څارنوال ته به یې څشته ولېږو؟ هسې چې رېښتیا شي، په دولت کې څوک دي چې غلا نه کوي؟

معاونې وویل: ځه خیر! ستا په خاطر به یې له گناه څخه تېره شم. خو ...

اداري مدیرې زما خوا ته وکتل او د معاونې خبره یې ورپوره کړه: خو چې پخپله وعده وفا وکړي.

په چټکۍ سره مې وویل: صایب بېغمه اوسۍ. هره میاشت کې به مو برخه پخپل موټر کې در ورسوو.

مېړه مې د موټر شاتنۍ دروازې ورته خلاصې کړې او ویې ویل: راځئ موټر کې کېنئ. زه به مو مواد درسره یوسم او د بل وخت لپاره به مو کورونه هم ووینم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوې په موټر کې کېناستلې او په داسې حال کې چې موسکۍ موسکۍ کېدلې، خدای پاماني يې راسره وکړه.

زه په بېړه کورته لاړمه او د تېرې اونۍ له موادو څخه مې يوه خوندوره حلوا پخه کړه او د خيرات لپاره مې د باندې ولېږله. له ځان سره مې وويل: څه شکر دی چې بلا وه خو برکت يې نه و.

کابل _ اريا کلينيک

۱۳۸۶ – ۰۳ - ۰۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ او سیاست

یو چا د «ډي ان اي» دفتر ته وربللی وم. هلته یو ورکشاپ و. چې ورغلم، کتل مې چې د نویو جوړو شویو ګوندونو د سر کسان ټول حاضر دي. نه پوهېږم چې زه یې څنګه دعوت کړی وم. زه خو نه په کوم ګوند کې وم، نه کوم سازمان کې. یوازې مې کله کله سیاسي لیکنې کولې.

ټولو لوکسې دریشۍ اغوستې وې. ښکلې نیکټایۍ یې تړلې وې. د عطرو بویونو خو یې ټوله کوټه په سر اخیستې وه. یوازې زه په خت پرتوګ کې وم. د کوټې اخر سر ته لاړم او په یوه کنج کې کېناستم. ما وې چې څوک مې ونه شړي. پس له یو څه انتظاره یو دنګ شین سترګی سړی کوټې ته راننوت. یو ساده کوبای پتلون یې د یوه بې لستوڼي کمیس سره اغوستی و. ترجمان یې تر ده ډېر لوکس و. ځان یې داسې را وپېژاند: زه جېمز واکر د امریکا په خارجه وزارت کې د سیاسي ګوندونو په ډیپارتمنت کې کار کوم. نن تاسو ته د سیاسي ګوندونو تر منځ د ایتلاف په هکله یو څو خبرې کوم.

د دې په ویلو سره سپینې درې خوا ته لاړ او په انګرېزي باندې یې ولیکل: ایتلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا یې ټولو ته په ځیر وکتل.

ترجمان ته یې وویل: زما له بکس نه کاغذ او قلمونه راوباسه او پر دې څو کسانو چې قلمونه نلري، ویې وېشه.

همدا چې ترجمان د قلمونو پر وېشلو پیل کړ، ومې لیدل چې ټولو خپل قلمونه بېرته خپلو جیبونو ته واچول او هر یوه یې ترجمان ته ویل چې:

_ ماته هم راکړه.

_ یگ دانه بر مام.

_ دې خوا ته وگوره.

له کوټې نه حمام جوړ شو.

د جېمز خوله وازه پاتې وه. شاوخوا ته یې حیران حیران کتل.

تاسو څه فکر کوئ چې دا قلمونه څه ډول وو. پارکر؟ شیفر؟ یا کوم بل ډول گران بیه قلم؟

نه بابا ساده بېک قلمونه وو چې ښار کې په پنځو افغانیو خرڅېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې وخت کې څنګ ته مې ناست سړي ته فکر شو چې د قلم په اخیستلو دومره خوشاله و چې خوله یې جینګه پاتې وه. سوټ بوټ یې ښه برابر و. ږیره او برېتونه یې هم پاک خرییلي وو. خو تر لاندنۍ شونډې نه یې لاندې یو غټ تک تور مچ ناست و. لاس مې وروغځاوه چې مچ ترینه وشړم. بد بد یې راته وکتل او ویې ویل:

ـ چې میکنې؟

ـ هیڅ وروره ما وې چې دغه مچ به درنه وشړم.

ـ او بې فرهنګ اي ریش اس یا منګس؟

ـ اوه ورورکه بخښنه غواړم. دا ږیره خو دې ما ته بیخي لکه مچ غوندې ښکارېده.

ـ ادم کوهي!

زړه کې مې وویل چې کوهي خو ریښتیا چې یم او په دې که نو څه عیب دی. سمې خو هسې هم زورواکو لاندې کړي دي. مونږ بیچاره ګان خو مجبوره یو چې په غرونو کې واړوو. خو دا بې فرهنګ یې نو ولې راته وویل. که د داسې ږیرې لرل فرهنګ وي خو ریښتیا هم بې فرهنګ یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو بل سړکی راغی. کاغذ او قلم یې په لاس کې و. له یوه سره یې د ناستو کسانو نومونه لیکل. د هر چا مخې ته به چې ودرېد، هغه به ځان ورته معرفي کاوه:

ـ بکتاش پیکار گرا ریس حزب جوانان فېشن گرا

ـ رحمان قل جوشان معاون حزب رفاه برای شمال

ـ فروزان فرزانه فر حزب مترقي ارایش

ـ داریوش قبادیان حزب مشارکت فرهنگي

ـ عبدالستار سنتیار مسلمانیک گوند

د «مسلمانیک» کلمه راته عجیبه غونډې ښکاره شوه. خو بیا یو چا راته وویل چې د مسلمانیک «ایک» د ډیموکراتیک له «ایک» څخه اخیستل شوی.

خیر. جیمز په اوتو بوتو سر شو. داسې خبرې یې کولې چې ته وا موږ ورته ماشومان ښکارېدو. ویل یې چې: «د ایتلاف گټه دا ده چې انرژۍ مو پر ځو برخو نه وېشل کېږي او که چېرې ایتلاف سره وکړئ نو انتخابات گټلې شئ. خو د ایتلاف اول شرط دا دی چې ایتلاف کوونکي باید سره گډې موخې او گډ نظریات ولري.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه کې مې ووېل چې موږ د داسې ګوندونو او تنظیمونو ایتلافونـه لیدلي دي چې یو د بل وینو ته هم تږي دي، یـو د بـل پـه زرهـاوو تنه یې سره وژلي دي او نن په یوه کاسه کې ډوډۍ خوري. نـو تـه څه راته لګیا یې او د ایتلاف درسونه راکوې؟ موږ پخپله په دې کار کې استادان یو. ته وایې ایـتلاف کـوونکي بایـد سره ګـډې مـوخې ولري. خو موږ تور، سپین، سور او شـین سره ګـډوو او بیـا نـو بـرګ برګ کېږو.

د جېمز په خبرو کې یو ټکی هم نه و چې پـه یادداشـت کولـو دې وارزي. خو ټول ناسـت کسـان بوخـت وو او قلمونـه یـې پـر کاغـذو خوځېدل. ما وې ته ودرېـږه چې دوې څه شی لیکي. یـوه تـه مـې سر ورنږدې کړ. که ګورم چې د خپلې امضا پـرېکټس کـوي. ټولـه پانه یې په امضاګانو ډکه کړې وه. یو بل تـن بیـا داسـې ښـکارېده چې پر خپل نوم به مین وي، د کاغذ مخ او څټ یې پـه خپـل نـوم ښایسته کـړی و. څنـګ تـه مـې ناسـت فرهنګـي چـې زه یـې بـې فرهنګه بللی وم، یو زړه کښلی و چې په غشي سوری شوی. د وینو له څاڅکو څخه یې لښتی بهېدلی او د پاڼې په اخر کې په سـیند بدل شوی و. ما خو بیالوژي کې لوستلي وو چـې د انسـان د بـدن

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله وینه پنځه لیټره کیږي نو دا به د کوم ځناور زړه وي چې دومره ډېره وینه لري؟

جېمز د خپلو خبرو په پای کې وویل: ښاغلو! په ځنګ کوټه کې ډوډۍ تیاره ده. مهرباني وکړئ.

د ټولو په څېرو کې د خوشحالۍ بریښنا وځلېده. زه تشناب ته لاړم چې لاس پرېمینځم. خو چې بېرته راغلم «نه دي د ویلو هغه څه چې ما لیدلي دي» پر مېزونو باندې برید و. داسې ښکارېده چې دا ټول خلک له وریجو څخه پرهېز دي او یا خو چا قسم ورکړی چې پرته له غوښې دې بل څه نه خوري. خوړل کاشکې وای. نه پوهېږم چې داړل وو که چیچل وو. اوس که ووایم چې د داړونکو په څېر یې پر غوښو حملې کولې خو ما به هم ملالۍ جویا غوندې پسې واخلئ. تر ټولو جالب خو هماغه فرهنګـي و د چرګ ورنونه یې یو په بل پسې پورته کول. په داسې بېړه یې شخوند واهه چې ته وا د ټېکې کار دی.

ورون به یې په دواړو لاسو ونیو او په جینګو غاښو به یې وداړل. په دې وخت کې جېمز هم راغی خو د فرهنګي په لیدلو بېرته په بېړه ووت. څو شېبې وروسته په منډه راغی. یوه ډیجیټله کمره یې په لاس کې وه. د فرهنګي عکسونه یې په داسې حال کې واخیستل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د یوه ورون غوښې یې خلاصې کړې او پر هډوکو یې شخوند واهه. جېمز فرهنګي ته پرله پسې تنکیو تنکیو ویل. فرهنګي هم خپل موټی شوی لاس چې غټه ګوته یې نېغه نیولې وه، جیمز خوا ته ښوراوه او تنکیو تنکیو یې ویل.

څه به ووایم. د فرهنګیانو او سیاستوالو د دې حال په لېدو مې اشتها بنده شوه. فرهنګ او سیاست دواړه مې هغوی ته پرېښودل او خپله لاره مې ونیوه.

کابل

۱۳۸٦ – ۰۳ - ۰۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلتوري يرغل

جانو چې په يوه موسسه کې د انګرېزي ژبې ترجمان شو، نوم يې لــه جانو څخه په جان محمد بدل شو. پخوا به ان خپل مور او پلار هم جانو باله خو اوس چې هغه ځان ته يو تخلص هم پيدا کړی و نو ټولو «ځانګړی صاحب» باله.

هغه دا تخلص په دې خاطر غوره کړی و چې غوښتل يې هر څه يې ځانګړی وي او له نورو نه توپير ولري نو همدا و چې د ويښتانو له ډول نه نيولې بيا تر کاليو، عينکو، او بوټونو پورې هر څه يې ځانګړي شول. که د نورو بوټونه پنډ پنډ وو نو د ده به نری څوکې والا وو. که نورو ځوانانو پينه يي پتلونونه اغوستل نو د ده به بيخي شلېدلي وو. که همزولي يې پيپسي ـ څښلې، د ده څښاک به بير و. دی په خوراک، څښاک، خبرو اترو او خلاصه چې په هر څه کې له نورو نه جوت توپير پيدا کړی و.

يوه ورځ د همدغسې ځانګړو شيانو په خوړلو ورته د نس درد او خواګرځی پيدا شو او دی يې مجبور کړ چې د ډاکترانو کتنځيو ته مخه کړي. د عادت له مخې ده غوښتل چې کوم ځانګړي ډاکتر ته ورشي، نه کوم عادي ډاکتر ته. نو ځکه يې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکترانو د لـوحـو په لوستلو پيل وکـړ. لـه يوه ساعت وروسته يـې يوه ځـانـګـړې لوحـه وليدله چې پرې ليکل شوي و:

رنځور زيب ډاکتر ناروغمل

متخصص امـراض قلـب، شـش، معـده، ګـرده، روده، جګـر، کيسـه صفرا، قبرغه، مثانه...

تحصيلات عالي در هندوستان

د لوحې اخري ليکه په سره رنګ ليکل شوې وه. تر څو د لرې نه د خلکو په سترګو ولګېږي. جانو له ځانـه سره وويـل: يـاره ځانګړيـه! ځانګړی ډاکتر دې وموند. بس ورځه او ځان ورباندې ګوره.

جانو د کتنځي خوا ته چې د يوې ودانۍ په دريم پوړ کـې و، روان شو. د تنګو او تيارو پوړيـو څخـه چـې د نـم بـوی يـې د سـړي سـا بندوله، پورته شو او کتنځـي تـه ورسـېد. لــه نـيم سـاعت انــتظاره وروسته د ده وار ورسېد. جانو له ځـانه سره وويل چې ډاکتر خو په هندوسـتان کـې تحصـيل کـړی او هلتـه خـو ټـولې زده کـړې پـه انګريزي ژبه کيږي نو راځه ته هم خپله انګريزي ورباندې «ټـرای» کړه. کتنځي ته له ننوتو سره سم يې وويل: «هلو! ګوډ افټرنون»

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له دې چې د ډاکتر ځواب ته تم شي، په ګړندۍ ژبه یې ادامه ورکړه: آی هف ا پرابلم وېد مای ابډومن آی هف ستهوماک اېک، نازیا اینډ ومیټینګ اینډ آلسو ډیاریا.

I have a problem with my abdomen. I have stomachache, nausea and vomiting and also diarrhea.

ناڅاپه متوجه شو چې ډاکتر ورته داسې حیران حیران ګوري چې ته وا په دواړو غوږو کوڼ دی او بیخي اوري نه. نو ویې ویل: ډاکتر صاحب په انګریزي نه پوهېږې، که څنګه؟

- نه مې پلار انګرېز دی او نه مې مور انګرېزه ده. نو انګرېزي به مې ولې زده وي؟

_ تا خو تحصیل په هندوستان کې کړی.

_ هو کړی مې دی. نو څه؟

_ هلته خو درسونه په انګرېزي ژبه وي نو ستا څنګه نه ده زده؟

ډاکتر په داسې وارخطایۍ لکه چې لاس په لاس په غلا نیول شوی وي، وویل: هو... هو... رېښتیا درس خو مې په هند

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ویلی. خو هغه وخت هلته انګرېزي نه چلېده. هر څه په اردو ژبه وو.

جانو په سپین سترګي سره وویل: چل کویي بات نهي مې آپ کو اردو مي بتاتاهو. بات یې هې که میري پېټ مې درد هې، اولټي آرهي هې اور...

ډاکتر جانو پرې نه ښود چې خپله خبره پوره کړي او په داسې حال کې چې رنګ یې سور اوښتی و، خو غوښتل یې چې خپله وارخطایي پټه کړي، وویل: وروره! دا د پردیو ژبې څه کوې؟ راځه چې په خپله ژبه سره وغږېږو. اوس نو ووایه څه تکلیف لرې؟

جانو چې په خبره پوه شوی و، وویل: نس مې خوږیږي. خوا مې ګرځي، قی وهم او د نسه هم خراب یم.

ډاکتر د جانو فشار وکوت او یوه اوږده نسخه یې ورته ولیکله. جانو نسخه واخیسته او له کتنځي نه ووت. خو دوا یې وانخیسته.

یوه اونۍ وروسته جانو ښار ته لاړ. ویې لېدل چې د اطلاعاتو او کلتور وزارت مخې ته ډېر کسان سره راټول شوي وو چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسونو یې شعارونه پورته کړي وو. د ټولو نه مخکې يو سړی ولاړ و چې پرله پسې يې دغه شعارونه ورکول:

دولت دې د کلتوري يرغل مخه ونيسي!

دولت دې پر هندي فلمونو بنديز ولګوي!

موږ نه غواړو چې ځوانان مو د پرديو ژبې زده کړي!

جانو چې ښه وړاندې ولاړ، ويې ليدل چې هماغه ډاکټر ناروغمل دی چې شعار ورکوي.

کجکی ۱۳۸۵ – ۱۱ - ۱۱

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library